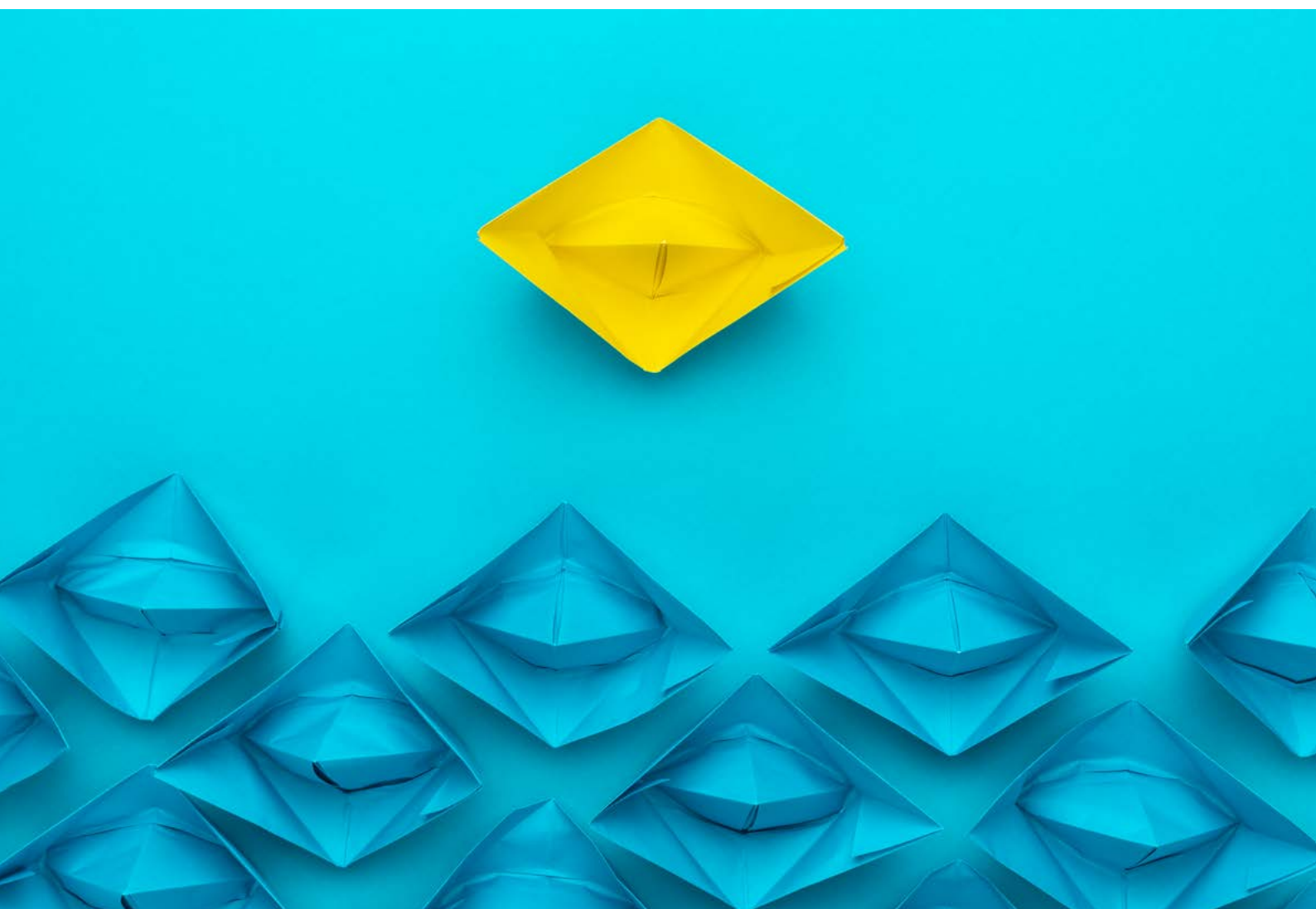

NOTA OVERZICHT FEDERALE, VLAAMSE EN BRUSSELSE CORONAMAATREGELEN

STAND VAN ZAKEN 16 JUNI 2020

Op 1 april 2020 keurde het dagelijks bestuur van de SERV een basisnota goed als kader voor de SERV-initiatieven naar aanleiding van de coronacrisis.

In opvolging van deze beslissingen wordt door het SERV-secretariaat een **beschrijving** (stand van zaken) van de **geldende federale, Vlaamse en Brusselse maatregelen** opgemaakt.

De informatie in dit document valt onder de verantwoordelijkheid van het SERV-secretariaat, en kan op geen enkele wijze toegeschreven worden aan de raad, een organisatie vertegenwoordigd in de raad of een lid van de raad.

Contactpersonen

voor correcties, aanvullingen en actualiseringen kan je contact opnemen met:

Erwin Eysackers eeysackers@serv.be 02 209 01 04

Pim Verbunt pverbunt@serv.be 02 209 01 13

Dit overzicht is afgesloten op **16 juni 2020**.

Inhoud

1. Federale overheid	5
1.1 Maatregelen voor de gezondheids- en welzijnssector	5
1.2 Vervangingsinkomen en ondersteuning bestaande inkomen	6
Tijdelijke werkloosheid	6
Overbruggingsrecht voor zelfstandigen	7
Onkostenvergoeding voor thuiswerk	7
Werkloosheid, bevroering degressiviteit	7
Uitbreiding ouderschapsverlof	7
Giften aan non-profitsector	8
Verdere ondersteuning van de koopkracht	8
1.3 Uitstel van belastingen en andere afdrachten aan overheden	8
Vennootschapsbelasting, btw en bedrijfsvoorheffing	8
Sociale bijdragen van zelfstandigen	8
Personenbelasting	9
Forfaitaire belastingen	9
Opschorten btw-voorschot december 2020	9
1.4 Betalingsuitstel leningen, kredieten en verzekeringen	9
Bedrijven, uitstel van betaling voor lopende kredieten	9
Bedrijven, garantieregeling voor nieuwe kredieten	10
Particulieren, hypothecair krediet	10
Bedrijven, uitstel van betalingen voor verzekeringen	11
Particulieren, maatregelen verzekeringen	11
Kredietherverzekering kortlopend handelspapier	12
Kredietherverzekering, overbruggingskredieten voor internationale activiteiten	12
1.5 Sectorale maatregelen	12
1.6 Relance op de arbeidsmarkt	13
Belastingvrijstelling overuren in kritieke sectoren	13
Tijdelijke werklozen in seizoensarbeid	14
Versoepeling regels detachering en tijdelijk werk	14
Jobstudenten	14
Asielzoekers	14
Moratorium op faillissementen	14
Arbeidsduurvermindering	14
Belastingmaatregelen bedrijven	15
2. Vlaamse overheid	16
2.1 Maatregelen voor de gezondheids- en welzijnssector	16
2.2 Vervangingsinkomen en ondersteuning bestaande inkomen	17
Uitgebreide hinderpremie	17
Compensatiepremie	18
Ondersteuningspremie	18
Tijdelijk werklozen, betaling water- en energiefactuur gedurende één maand	18
Aanmoedigingspremie voor deeltijds werken	18
Corona-ouderschapsverlof, Vlaamse ambtenaren en onderwijs	18

Steunfondsen voor diverse sectoren	19
Inkomenssteun voor kwetsbare gezinnen	19
Premie voor exportbedrijven	19
Diverse maatregelen voor kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt	20
2.3 Uitstel van belastingen en andere afdrachten aan overheden	21
2.4 Waarborgen en betalingsuitstel leningen en kredieten	21
Uitgebreide generieke waarborg	21
Uitgebreide Gigarantwaarborg	22
Achtergestelde leningen op drie jaar	22
Startlening, Cofinanciering en Cofinanciering+ verlengd	23
Uitbreiding Winwinlening	23
Welvaartsfonds van 500 miljoen euro	23
Maatregelen sociaal woonbeleid	24
Tegemoetkoming handelshuur	24
2.5 Sectorale maatregelen	25
#COVID19-vacatures VDAB	25
Dienstencheques	25
Cultuur-, sport, media- en jeugdsector	25
Kinderopvang	26
Sociale economie	26
Landbouw	27
Onderwijs	27
Overige maatregelen	27

3. Brussel Hoofdstedelijk Gewest	28
3.1 Maatregelen voor de gezondheids- en welzijnssector	28
3.2 Vervangingsinkomen en ondersteuning bestaande inkomen	29
Brusselse hinderpremie	29
Brusselse compensatiepremie	29
Structurele subsidies voor alle sectoren	29
Facultatieve subsidies voor alle sectoren	29
Eenmalige huurpremie voor huurders met een bescheiden inkomen	29
Premie ter ondersteuning van internationale activiteiten	30
Steun voor economische expansie: versnelde behandeling	30
3.3 Uitstel van belastingen en andere afdrachten aan overheden	30
3.4 Waarborgen en betalingsuitstel leningen en kredieten	30
3.5 Sectorale maatregelen	31

1. Federale overheid

1.1 Maatregelen voor de gezondheids- en welzijnssector

1. Tijdens het begin van de coronacrisis maakte de federale overheid ongeveer **1 miljard euro** aan **financiële middelen vrij ter ondersteuning van de ziekenhuizen**.

De algemene ziekenhuizen en de zorgverleners in de ziekenhuizen worden immers geconfronteerd met verschillende meerkosten of een daling van inkomsten ten opzichte van hun normale werking. Het gaat om kosten voor de uitvoering van de noodplannen met een grote, onvoorziene impact op de normale activiteit, om verlies van inkomsten (honoraria, forfaits...) door de annulering van geplande ingrepen, maar ook om bijkomende kosten voor materiaal, personeel, wijzigingen van de structuur. De financiële middelen waarover ze doorgaans beschikken, volstaan niet om die uitzonderlijke bijkomende kosten samen met een daling van de inkomsten, het hoofd te bieden.

De federale regering maakt op 6 juni 2020 een **tweede miljard euro aan financiële steun voor de ziekenhuizen** beschikbaar. De algemene en de psychiatrische ziekenhuizen krijgen een voorschot van 500 miljoen euro, in oktober volgt een nieuwe schijf van 500 miljoen euro.

2. De federale regering maakt daarbovenop **twee miljard euro aan bijkomende middelen vrij voor de gezondheidszorg**. De besteding van het eerste extra miljard euro is bedoeld voor de maanden april tot juni 2020. Het gros van dit eerste miljard – 833 miljoen euro – gaat naar de FOD Volksgezondheid voor de **aankoop van medisch materiaal** zoals mondkmaskers (569 miljoen euro) en handschoenen en beschermkledij (191 miljoen euro). De besteding van het tweede extra miljard euro is bedoeld voor de periode juli tot september 2020.

3. De **steun van particulieren, zelfstandigen en ondernemingen aan de zorgsector wordt gestimuleerd** door verschillende kleine maatregelen.

Giften aan ziekenhuizen of zorginstellingen vanaf 40 euro geven recht op een belastingvermindering (via de personenbelasting). Kosten voor productie van medische hulpgoederen kunnen ingebracht worden als beroepskosten (voor zelfstandigen en bedrijven). Bedrijven die voorraden van *medische hulpgoederen schenken* aan ziekenhuizen en zorginstellingen zijn daarop geen btw verschuldigd.

1.2 Vervangingsinkomen en ondersteuning bestaande inkomen

Tijdelijke werkloosheid

4. Ondernemingen kunnen gebruik maken van **tijdelijke werkloosheid**, waarbij de uitvoering van de arbeidsovereenkomst tijdelijk geheel of gedeeltelijk geschorst wordt.

Werknemers die **tijdelijk werkloos** zijn behouden 70 % (met een bovengrens op 2.745,36 euro) van hun brutoloon (in plaats van 65 %). Alle vormen van tijdelijke werkloosheid worden gelijkgesteld voor de berekening van vakantiedagen en vakantiegeld. Bovendien kent de RVA een bedrag van ongeveer 5,63 euro per werkloosheidsdag toe (= 150 euro per maand).

Sinds 20 maart 2020 is de procedure van tijdelijke werkloosheid sterk vereenvoudigd:

- Er geldt slechts *één stelsel*, namelijk wegens *overmacht*. Het stelsel van tijdelijke werkloosheid om economische redenen (daling van cliënteel, bestellingen, omzet of productie waardoor het niet mogelijk is om het normale tewerkstellingspeil aan te houden) vervalt tijdelijk.
- Bedrijven in *alle* sectoren kunnen beroep doen op dit stelsel.
- De werkgever dient geen gedetailleerde motivering te geven; de aanvraag wordt *automatisch goedgekeurd*.
- Werkgevers dienen slechts *één document* op de website van de RVA in te vullen met de namen van de werknemers die in tijdelijke werkloosheid belanden.
- De tijdelijke weerloosheid wegens overmacht wordt *retroactief* toegepast, vanaf 13 maart 2020.

Op 6 juni 2020 beslist de federale regering om de **tijdelijke werkloosheid door corona-overmacht te verlengen tot en met 31 augustus 2020**.

Vanaf 1 september kunnen bedrijven enkel nog terugvallen op de **tijdelijke werkloosheid wegens economische redenen**. Dat systeem kan ingeroepen worden door bedrijven die aantonen dat ze nog economische redenen hebben om werknemers op tijdelijke werkloosheid te zetten en die een omzetzakelijke daling van minimaal 10 procent in vergelijking met vorig jaar ervaren.

Het systeem van tijdelijke werkloosheid voor economische redenen wordt wel **versoepeld van 1 september tot 31 december 2020**. Voor arbeiders verhoogt de maximumduur van een volledige schorsing van 4 naar 8 weken, waarna minstens een verplichte week werkhervatting wordt ingevoerd. Voor bedienden wordt de toegelaten jaarlijkse maximumduur van de tijdelijke werkloosheid verhoogd met 8 weken. Bovendien moeten werkgevers hun werknemers in tijdelijke werkloosheid minstens twee vormingsdagen per maand aanbieden.

In 2021 wil de regering terugkeren naar het klassieke systeem van economische werkloosheid.

Zwaar getroffen sectoren (zoals de horeca, verder niet gespecificeerd) kunnen wel nog tot eind dit jaar het coronasysteem van tijdelijke werkloosheid gebruiken.

Overbruggingsrecht voor zelfstandigen

5. Zelfstandigen die hun activiteit moeten onderbreken hebben recht op een **financiële uitkering van het overbruggingsrecht**. Het gaat over zelfstandigen die verplicht dienen te sluiten door de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad of die minstens zeven opeenvolgende kalenderdagen hun activiteit volledig onderbreken naar aanleiding van het coronavirus.

De maandelijkse uitkering bedraagt 1.291,69 euro zonder gezinslast en 1.614,10 euro met gezinslast. Ook de zelfstandige in bijberoep die voorlopige bijdragen verschuldigd is die minstens gelijk zijn aan de minimumbijdragen voor zelfstandigen in hoofdberoep komen in aanmerking.

Op 6 juni 2020 beslist de federale regering om het aangepaste overbruggingsrecht (oorspronkelijk van maart tot juni 2020) te **verlengen tot en met 31 augustus 2020**. Voor zelfstandigen actief in sectoren in moeilijkheden (niet gespecificeerd) wordt het overbruggingsrecht verlengd tot 31 december 2020.

Onkostenvergoeding voor thuiswerk

6. Werkgevers kunnen tijdens de coronacrisis een **tijdelijke onkostenvergoeding voor thuiswerk** toekennen aan hun werknemers. Deze maandelijkse vergoeding is vrij van belasting en RSZ-bijdragen en bedraagt maandelijks 129,84 euro. Daarbovenop komt een mogelijke kostenvergoeding voor de privé-internetaansluiting- en abonnement (max. 20 euro) en privécomputer (max. 20 euro).

Werkloosheid, bevroering degressiviteit

7. De **degressiviteit van de werkloosheidsvergoedingen** zal omwille van de coronacrisis bevroren worden.

Op 6 juni 2020 beslist de federale regering om de bevroering van de degressiviteit (oorspronkelijk van april tot juni 2020) te verlengen tot en met 31 augustus 2020.

Uitbreiding ouderschapsverlof

8. Ouders (inclusief adoptie- en pleegouders), minstens één maand verbonden met een arbeidsovereenkomst met hun werkgever, kunnen **1/5 of halftijds corona-ouderschapsverlof** opnemen als ze minstens één kind ten laste hebben dat de leeftijd van 12 jaar nog niet bereikt heeft (of 21 jaar indien het gehandicapt is). De (bruto)onderbrekingsuitkeringen zijn iets hoger dan voor het gewone ouderschapsverlof (25 % meer). Het oorspronkelijke corona-ouderschapsverlof kon met terugwerkende kracht opgenomen worden tussen 1 mei en 30 juni 2020 en zal niet meetellen voor het krediet van het gewone ouderschapsverlof. Voor de opname van dit corona-ouderschapsverlof is het akkoord van de werkgever vereist.

Op 6 juni 2020 beslist de federale regering om de ouderschapsregeling te verlengen tot en met 31 augustus 2020.

Het corona-ouderschapsverlof is ook mogelijk voor **zelfstandigen**. De verlofdagen zouden niet worden afgetrokken worden van de maximale duur van het mantelzorgsysteem voor zelfstandigen. De vergoeding voor het coronaverlof is dezelfde als die voor de mantelzorg, 645 euro per maand.

Op 12 juni 2020 wordt beslist om het corona-ouderschapsverlof te verlengen en uit te breiden: eenoudergezinnen en gezinnen met een kind met een beperking kunnen **tot 30 september** genieten van een tot **150 procent verhoogde uitkering** (voordien 125 procent).

Giften aan non-profitsector

9. De **belastingvermindering voor giften aan erkende instellingen** wordt verhoogd van 45 naar 60 procent, met als doel om vrijwilligers en non-profitorganisaties te steunen.

Verdere ondersteuning van de koopkracht

10. Op 6 juni 2020 beslist de federale regering om de **koopkracht verder te ondersteunen** via de volgende maatregelen:

- Een **consumptiecheque van 300 euro**, gericht op de zwaarst getroffen sectoren, die door de werkgever toegekend kan worden voor de aankoop van goederen en diensten in de horecasector, de cultuursector enz. Deze cheque is 100 % aftrekbaar en belastingvrij.
- Extra steun van **zes keer 50 euro per maand voor** leefloners, mensen met een beperking en mensen die recht hebben op een IGO (inkomensgarantie voor ouderen).
- Elke inwoner van dit land zal kunnen genieten van een **rail pass** (NMBS) met tien ritten die geldig is van 1 juli tot en met 31 december 2020. Het supplement om een fiets mee te nemen op de trein wordt tijdelijk geschrapt.

11. Op 12 juni beslist de federale regering principiële om **100 miljoen euro ter beschikking te stellen voor OCMW's**, om kwetsbare mensen te ondersteunen voor in het bijzonder **energietoelagen**. Voor de werkingskosten door de extra werklust zullen de OCMW's extra steun ontvangen voor een bedrag van 10 miljoen euro.

1.3 Uitstel van belastingen en andere afdrachten aan overheden

Vennootschapsbelasting, btw en bedrijfsvoorheffing

12. Ondernemingen krijgen een automatisch **uitstel van twee maanden voor de betalingen van de vennootschapsbelasting, de btw en de bedrijfsvoorheffing**. Het indienen van de aangiften voor deze belastingen is ook uitgesteld.

Ondernemingen kunnen hun betalingen voor sociale werkgeversbijdragen, de btw, de vennootschapsbelasting, de bedrijfsvoorheffing spreiden in de tijd via een **betalingsplan**. Op deze betalingen worden geen nalatigheidsinteressen aangerekend en worden eveneens de boetes wegens niet-betaling kwijtgescholden.

De federale regering beslist dat voor de maand april twee maanden automatisch uitstel voor de indiening van de btw-aangiften en de betaling van btw en bedrijfsvoorheffing wordt toegestaan.

13. De **percentages van de voordelen van de voorafbetalingen** in het derde en vierde kwartaal worden, respectievelijk, **verhoogd** van 6 naar 6,75 % en van 4,5 naar 5,25 %. De maatregel is bedoeld voor bedrijven met liquiditeitsproblemen. Deze geldt niet voor vennootschappen die:

- Een inkoop van eigen aandelen of een kapitaalvermindering doen;
- Dividenden betalen of toekennen tussen 12 maart 2020 en 31 december 2020.

Sociale bijdragen van zelfstandigen

14. Zelfstandigen met moeilijkheden door de coronacrisis kunnen een **vermindering** vragen van hun **voorlopige sociale bijdragen** voor het jaar 2020, als hun beroepsinkomsten lager liggen dan één van de wettelijke drempels. De bijdragen kunnen verlaagd worden tot maximaal: 717,18 euro voor een zelfstandige in hoofdberoep; 0 euro voor een zelfstandige in bijberoep, indien de verwachte inkomsten lager zijn dan 1.548,18 euro; 0 euro voor iemand die als zelfstandige actief is na zijn pensioen, indien de verwachte inkomsten lager zijn dan 3.096,37 euro.

15. Zelfstandigen getroffen door de gevolgen van het coronavirus kunnen een schriftelijke aanvraag indienen bij hun socialeverzekeringsfonds om de **betaling van hun sociale bijdragen met een jaar uit te stellen**, zonder dat daarvoor verhogingen worden aangerekend en zonder invloed op de uitkeringen. De maatregel geldt voor de voorlopige bijdragen van het eerste en tweede kwartaal van 2020 en voor de regularisatiebijdragen van kwartalen van 2018 die vervallen op 31 maart 2020 en 30 juni 2020.

16. Zelfstandigen in hoofdberoep en meewerkende echtgenoten (met inbegrip van starters) die hun sociale bijdragen niet kunnen betalen, kunnen **vrijstelling van bijdragen** vragen voor het eerste en tweede kwartaal van 2020. Ook deze vrijstelling kan aangevraagd worden voor de voorlopige bijdragen van het eerste en tweede kwartaal van 2020 en de regularisatiebijdragen van kwartalen van 2018 die vervallen op 31 maart 2020 en 30 juni 2020.

Personenbelasting

17. Er wordt een **automatische verlenging van de betalingstermijnen van de personenbelasting** (twee maanden) toegekend.

Forfaitaire belastingen

18. Sommige **forfaitaire belastingplichtigen** (slagers, bakkers, kleinhandelaars in zuivelproducten en melkventers, consumptie-ijsbereiders, frituurexploitanten, foornijvervaarders, caféhouders) kunnen **een inventaris van hun niet verkochte en vernietigde goederen** opmaken om hun omzet aan te passen aan de coronacrisis.

De bederfbare goederen in voorraad hebben, in principe, een vervroegde taxatie ondergaan. Vermits deze goederen niet konden doorverkocht worden, moeten deze ontheven worden van de forfaitaire belasting. De in die inventaris per koopwarengroep opgenomen waarden kunnen **in mindering gebracht** worden van de waarden per koopwarengroep waarop de forfaitaire coëfficiënten gewoonlijk toegepast worden voor het eerste kwartaal van 2020.

Opschorten btw-voorschot december 2020

19. Het **voorschot op de btw** dat normaal moet worden betaald op 20 december wordt **geschraapt**. De volledige btw voor de laatste periode moet nu betaald worden op de twintigste dag na het afsluiten van de laatste periode. Dat is op 20 januari 2021.

1.4 Betalingsuitstel leningen, kredieten en verzekeringen

Bedrijven, uitstel van betaling voor lopende kredieten

20. De **financiële sector (via Febelfin)** engageert zich om levensvatbare niet-financiële bedrijven en zelfstandigen met betalingsproblemen als gevolg van de coronacrisis **uitstel van betaling** van kapitaal op ondernemingskredieten (kredieten met vast aflossingsplan, kaskredieten, vaste voorschotten) te geven, zonder aanrekening van kosten. Het betalingsuitstel liep initieel tot en met 30 september, maar werd op 5 juni verlengd tot 31 december 2020. Er worden geen dossier- of administratieve kosten aangerekend voor het opnemen van een betalingsuitstel.

Een betalingsuitstel van het ondernemingskrediet kan worden aangevraagd door niet-financiële ondernemingen, kmo's, zelfstandigen en non-profitorganisaties die aan elk van deze vier voorwaarden voldoen:

1. De onderneming heeft betalingsproblemen door de coronacrisis: i) de omzet of activiteit is gedaald; ii) er wordt gedeeltelijk of deels beroep gedaan op tijdelijke of volledige werkloosheid; iii) de onderneming moest sluiten o.w.v. corona.
2. De onderneming is gevestigd in België.

3. De onderneming / organisatie had geen achterstal op haar lopende kredieten of bij de belastingen of sociale zekerheidsbijdragen op 1 februari 2020 of de onderneming had minder dan 30 dagen achterstal op haar lopende kredieten of bij de belastingen of sociale zekerheidsbijdragen op 29 februari 2020.
4. De onderneming / organisatie heeft bij alle banken aan haar contractuele kredietverplichtingen voldaan gedurende de laatste 12 maanden voorafgaand aan 31 januari 2020 en doorloopt geen actieve kredietherstructurering.

Febelfin meldt dat op 29 mei 2020 een betalingsuitstel van in totaal **21 miljard euro** reeds is toegekend: 130.316 dossiers (waarvan meer dan 80 % kmo's en zelfstandigen) met gemiddeld 160.764 euro per dossier.

Bedrijven, garantieregeling voor nieuwe kredieten

21. De federale overheid heeft in samenwerking met de Nationale Bank van België (NBB) en Febelfin bij de start van de crisis een **garantieregeling** uitgewerkt voor een totaal bedrag van **50 miljard euro**. Alle nieuwe kredieten en kredietlijnen met een maximale looptijd van 12 maanden die banken verstrekken aan levensvatbare niet-financiële bedrijven en zelfstandigen tot en met 30 september 2020 vallen onder de regeling.

Nadat de garantieregeling is afgelopen, zal worden bekeken hoeveel verliezen er op de kredieten binnen de garantieregeling werden geboekt. De lastenverdeling tussen de financiële sector en de overheid is als volgt:

- De eerste 3 % aan verliezen zal volledig door de financiële sector worden gedragen.
- Voor de verliezen tussen 3 % en 5 % zal 50 % van de verliezen gedragen worden door de financiële sector en 50 % door de overheid.
- Voor de verliezen hoger dan 5 % zal 80 % van de verliezen gedragen worden door de overheid en 20 % door de financiële sector.
- Banken hebben de mogelijkheid om 15 % van de nieuwe kredieten buiten de waarborgregeling te plaatsen. Op deze manier wordt vermeden dat bedrijven die niet getroffen zijn door de coronacrisis de vergoeding voor de waarborgregeling moeten betalen.

De NBB en de Thesaurie zullen samen met Febelfin een systeem van monitoring opzetten om de garantieregeling evenals de engagementen van de financiële sector op te volgen.

Deze maatregel werd op 11 april 2020 goedgekeurd door de Europese Commissie (staatssteun) en treedt met terugwerkende kracht in werking vanaf 1 april 2020.

Op 5 juni 2020 heeft Febelfin met de federale regering een akkoord bereikt om de bankgaranties te **verlengen tot 31 december 2020** (onder dezelfde voorwaarden).

Naast een verlenging worden de **bankgaranties ook uitgebreid**:

- Kmo's kunnen garanties krijgen voor leningen met een looptijd tot maximaal drie jaar, in plaats van één jaar.
- De voorwaarde dat ondernemingen niet mogen achter staan met het betalen van belastingen en sociale bijdragen wordt geschrapt, waardoor meer ondernemingen kunnen aanspraak maken op de steun.

In de nieuwe regeling werd de **risicoverdeling aangepast**: banken dragen 20 % van alle verliezen (de overheid dus 80 %) vanaf de eerste euro.

Particulieren, hypothecair krediet

22. Particulieren met een **hypothecaire lening** krijgen **zonder kosten betalingsuitstel** voor kapitaal en intresten), zowel voor kapitaalaflossingen als rentebetalingen. De regeling liep initieel tot 31 september 2020, waar werd op 5 juni verlengd **tot 31 december 2020**. Nadat de periode van uitstel is afgelopen, hernemen de betalingen. De banken rekenen geen dossier- of administratieve kosten aan voor het opnemen van een betalingsuitstel.

Een betalingsuitstel van het hypothecair krediet kan aangevraagd worden wanneer particulieren aan elk van deze vier voorwaarden voldoen:

1. Het inkomen is gedaald of valt volledig weg door de coronacrisis door (i) tijdelijke of volledige werkloosheid, (ii) ziekte ten gevolge van COVID-19, (iii) sluiting van de zaak, (iv) overbruggingsmaatregelen. Bij koppels is het voldoende dat het inkomen van één van de partners daalt of wegvalt door de coronacrisis.
2. Er was op datum van 1 februari 2020 geen betalingsachterstand op het hypothecair krediet waarvoor uitstel gevraagd wordt.
3. Het hypothecair krediet is aangegaan op de enige woning en de hoofdverblijfplaats in België van de kredietnemer(s) (op het moment dat de aanvraag tot betalingsuitstel wordt gedaan).
4. Op het moment van de aanvraag tot betalingsuitstel is het totaal roerend vermogen op zicht- en spaarrekeningen en in een beleggingsportefeuille bij de eigen of een andere bank kleiner dan 25.000 euro. Pensioensparen wordt hier niet in meegerekend.

Voor kredietnemers waarvan het netto maandinkomen van het gezin¹ lager is dan of gelijk aan 1.700 euro: de kredietnemer kan de betaling van zijn / haar hypothecair krediet uitstellen zonder bijkomende interesten tijdens de uitstelperiode. Wanneer deze periode achter de rug is, hernemen de betalingen aan dezelfde maandlast als voorheen.

Voor alle andere kredietnemers: de kredietnemer kan de betaling van zijn / haar hypothecair krediet uitstellen. Wanneer de periode van uitstel achter de rug is, hernemen de betalingen aan een aangepaste maandlast omdat de uitgestelde interesten worden verrekend.

Febelfin meldt dat op 29 mei 2020 een betalingsuitstel van in totaal **12,3 miljard euro** toegekend is (118.030 dossiers, 104.320 euro gemiddeld per dossier)².

Bedrijven, uitstel van betalingen voor verzekeringen

23. De **verzekeringsector (via Assuralia)** engageert zich soepel om te gaan met klanten in nood. Ondernemingen, die hun activiteiten moeten stilleggen zoals gevraagd door de overheid, verkrijgen in overleg met hun verzekeraar voor alle premies die vervallen tussen 30 maart en 30 september 2020, **uitstel van betaling van hun premie**.

Daarenboven wijst de verzekeringsector erop dat sommige verzekeringsdekkingen (arbeidsongevallen, burgerlijke aansprakelijkheid, ...) reeds voorzien om de premie achteraf aan te passen indien er sprake is van gereduceerde activiteiten. Zo vindt inzake arbeidsongevallen en burgerlijke aansprakelijkheid hoe dan ook een eindafrekening plaats in verhouding tot de mindere loonmassa of omzet. Dit wordt automatisch in rekening gebracht. Voor eventuele verdere maatregelen rond opschorting van contracten wordt bedrijven aangeraden rechtstreeks contact op te nemen met hun verzekeraar of tussenpersoon.

24. Ook voor leningen verstrekt aan ondernemingen zullen de verzekeraars dezelfde voorwaarden toepassen als degene die reeds werden afgesproken voor de banksector. Het gaat om een **uitstel voor terugbetaling van kredieten (rente- en kapitaalaflossingen)** tot 30 september 2020.

Particulieren, maatregelen verzekeringen

25. De **verzekeringsector (via Assuralia)** engageert zich om soepel om te gaan met klanten in nood. Concreet wordt er onder meer ademruimte geboden aan wie met betalingsproblemen kampt, respijt gegeven aan wie hypotheekleningen moet terugbetalen, een regeling getroffen rond de schuldsaldoverzekeringen en brandverzekeringen.

¹ Voor loontrekkenden: het maandinkomen in februari 2020, inclusief terugkerende inkomsten zoals alimentatie en huurinkomsten, exclusief kindergeld, en na aftrek van de lasten voor consumentenkredieten en het hypothecaire krediet van de hoofdverblijfplaats.

² Coronamonitor Febelfin, <https://www.febelfin.be/sites/default/files/2020-05/dashboard-2020-05-29-nl.pdf>.

Voor de **tijdelijke werklozen** gelden de volgende maatregelen: een engagement van de verzekeringssector om de pensioen-, overlijdens-, invaliditeits- en hospitalisatiedekking van de **collectieve verzekeringen** (aangegaan door de werkgever) van de personen die in tijdelijke werkloosheid belanden, **zonder verder formaliteiten** voort te zetten. Dit is in tegenstelling tot de normale regel die wil dat deze waarborgen vervallen in geval van opschorting van de arbeidsovereenkomst, wat het geval is bij tijdelijke werkloosheid. De betaling van de betreffende premies door de werkgever wordt uitgesteld tot 30 september 2020.

Daarnaast wordt tot en met 30 september 2020 een **betalingsuitstel** gegeven van de **rentebetalingen en kapitaalaflossingen van hypothecaire kredieten aangegaan bij verzekeringsondernemingen**, alsook de betaling van **premies van schuldsaldoverzekeringen gelieerd aan hypothecaire kredieten**. Dit voor zover de verzekerde kan aantonen dat hij in financiële moeilijkheden is beland door de COVID-19 crisis. Het akkoord weerspiegelt dat van de overheid met de banken. Voorts kan ook voor de betaling van de premie van brandverzekeringen, gelieerd aan hypothecaire kredieten met een vervaldatum tussen 30 maart en 30 september 2020, uitstel verkregen worden tot 30 september 2020. Dit laatste geldt enkel voor wie werkloos is geworden.

Kredietherverzekering kortlopend handelspapier

26. De federale regering bereikte op 21 april 2020 een protocolakkoord met Credendo ECA, Assuralia en de private kredietverzekeringsondernemingen over een **herverzekeringsprogramma** van de Belgische Staat **voor kortlopende handelskredieten** (minder dan twee jaar). Ondernemingen geven immers vaak uitstel van betaling van de factuur op 30, 60, 90 of 180 dagen. Indien de koper de factuur niet betaalt, keert de kredietverzekeraar een schadevergoeding uit aan de leverancier. Die vergoeding kan oplopen tot 85 of zelfs 95 % van het factuurbedrag.

De kredietverzekeringsondernemingen verbinden zich ertoe om de kredietlimieten benut in de twaalf maanden voor 1 maart 2020 zoveel als mogelijk intact te houden tot einde 2020. In ruil verbindt Credendo – Export Credit Agency handelend voor rekening van de Belgische staat, zich ertoe deze risico's te herverzekeren. Het herverzekeringsprogramma bepaalt dat een aanzienlijk deel van de schadeloosstellingen door de verzekeraars blijft gedragen in functie van de verliesratio. Het herverzekeringsprogramma voorziet in een progressieve verdeling van de premies tussen de verzekeraar en Credendo, mede bepaald door de verliesratio.

Kredietherverzekering, overbruggingskredieten voor internationale activiteiten

27. Credendo biedt een nieuwe bijkomende financiële garantie aan genaamd **Credendo Bridge Garantie**. Deze garantie dekt **overbruggingskredieten met een looptijd van maximaal één jaar verstrekt aan Belgische bedrijven met internationale activiteiten**. De garantie wordt uitgegeven ten gunste van een bank en dekt 80 % van het risico van de bank met een bovengrens van 10 miljoen euro per bedrijf. Bedrijven reeds in moeilijkheden vóór de crisis of met toegang tot andere steunmaatregelen kunnen geen gebruik maken van deze financiële garantie.

1.5 Sectorale maatregelen

28. **Dienstverleners aan wie federale overheidsopdrachten** zijn gegund, krijgen geen boetes voor vertragingen in de uitvoering van die opdrachten als zij de gevolgen van COVID-19 ondervinden. Daarnaast verbinden de autoriteiten zich ertoe de betalingstermijn voor die opdrachten te versnellen.

29. Voor de **reissector** wordt tijdelijk afgezien van de verplichting om de reiziger terug te betalen voor geannuleerde pakketreizen, zowel als de annulering uitgaat van de reiziger zelf als van de reisorganisator, op voorwaarde dat de reisorganisator hem een voucher aflevert voor een gelijke geldelijke waarde en die voor minstens één jaar geldig is, waarmee de reiziger een andere pakketreis of reisdiensten kan aankopen. De vouchers die als gevolg van de coronacrisis worden uitgereikt dienen verplicht gedekt te zijn door de insolventieverzekering. Tot nog toe vielen vouchers niet onder de garantieregeling voor de reissector.

30. Gekochte tickets van **evenementen** blijven geldig als het evenement wordt uitgesteld. Als de consument het evenement niet kan bijwonen, wordt er voldoende tijd voorzien voor de terugbetaling.

31. Om de **land- en tuinbouwsector** te ondersteunen worden een aantal maatregelen inzake **seizoensarbeid** genomen. Zo wordt in 2020 (vanaf 1 maart) het aantal dagen dat een persoon kan werken als seizoenwerknemer in de land- of tuinbouw verdubbeld door het uitreiken van een tweede plukkaart. Vanaf 1 april wordt voor seizoenarbeid in de fruitteelt 100 dagen arbeid mogelijk (voorlopig tot einde 2020). De 100-dagenregeling heeft niet alleen betrekking op hardfruit (appels en peren), maar het gaat over de hele fruitteelt, dus ook zacht fruit en de teelt van aardbeien, bessen, kersen en pruimen. Ten slotte wordt vanaf 1 april 2020 de 180-dagenregel beperkt tot de eigen onderneming. Deze regel bepaalde vroeger dat iemand enkel maar seizoenwerknemer kan worden voor zover hij / zij in de 180 dagen, die voorafgaan aan zijn tewerkstelling als seizoenwerknemer, niet gewerkt heeft als vaste werknemer in de landbouw, tuinbouw of tuinaanleg. Vanaf 1 april 2020 kan een persoon die gewerkt heeft als vaste werknemer in een andere sector of bij een andere onderneming uit de land- of tuinbouw onmiddellijk in dienst genomen worden als seizoenwerknemer.

32. Voor de **horeca** zal er soepelheid zijn bij de toepassing van de 'take away'-activiteit (fiscaal via FOD FIN en organisatorisch via het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV): er is voor restaurants geen nieuwe vergunning voor deze activiteit nodig.

33. De **federale wetenschappelijke instellingen** hebben de mogelijkheid om hun reserves aan te spreken om het tekort aan inkomsten als gevolg van de sluiting door COVID-19 te compenseren.

34. **Sabam/Unisono** sluit een akkoord met de horecafederaties, UNIZO en UCM. Hierdoor kunnen meer dan 100.000 horeca- en handelszaken vanaf 4 mei tot en met 30 juni 2020 een **solidariteitsbijdrage** aanvragen **ter waarde van één maand auteursrechten**. De bijdrage wordt gefinancierd met de rechten van auteurs, componisten en uitgevers. Het betreft:

- Alle horeca- en de handelszaken die verplicht gesloten zijn door de overheidsmaatregelen;
- Kleine voedingswinkels, zoals chocolatiers, die zelf beslisten te sluiten;
- Ondernemingen van autocars en autobussen, die door het verbod op niet-essentiële reizen en verplaatsingen hun activiteiten moeten staken.

35. Op 6 juni 2020 beslist de federale regering **vier specifieke steunmaatregelen voor sectoren in moeilijkheden** (niet verder gespecificeerd) in te voeren, om de sociaal-economische gevolgen van een geleidelijke hervatting van de activiteiten te verzachten. Het gaat om:

- Om de financiële situatie van de **horecazaken** te verbeteren, wordt de **btw** op alle diensten, met uitzondering van alcoholische dranken, tot 31 december 2020 **verlaagd tot 6 %**;
- In zwaar getroffen sectoren die hun toevlucht moesten nemen tot tijdelijke werkloosheid, werd een akkoord bereikt om de **komende drie maanden een gedeeltelijke vrijstelling van de betaling van de bedrijfsvoorheffing** toe te kennen. Bedoeling is dat deze maatregel ook een stimulans wordt om werknemers die nu nog tijdelijk werkloos zijn terug aan het werk te laten gaan.

1.6 Relance op de arbeidsmarkt

Op de ministerraad van 11 april 2020 worden diverse maatregelen genomen **om dringende leemtes ontstaan op de arbeidsmarkt en / of om de economie** aan te pakken.

Belastingvrijstelling overuren in kritieke sectoren

36. De belastingvrijstelling op overuren wordt uitgebreid in de kritieke sectoren (bv. voeding en landbouw) naar het voorbeeld van de horeca. Werknemers kunnen op vrijwillige basis 220 overuren per jaar presteren (tot 30 juni 2020).

Tijdelijke werklozen in seizoensarbeid

37. **Tijdelijk werklozen** kunnen als **seizoenarbeider** bijverdienen. Per gewerkte dag krijgt een werknemer een gewoon dagloon plus 75 % van de tijdelijke werkloosheidsuitkering, die ook per dag wordt uitbetaald.

Versoepeling regels detachering en tijdelijk werk

38. Er komt een **versoepeling van de regels rond detachering en tijdelijk werk** om het uitwisselen van personeel mogelijk te maken in de kritieke sectoren. Een bedrijf dat weinig werk heeft wegens de lockdown (bv. een doe-het-zelf-zaak) zou werknemers zo ter beschikking kunnen stellen van een ander bedrijf met personeelstekort -zoals een supermarkt.

39. Ook **korte, opeenvolgende contracten van drie maanden** in de kritische sectoren worden mogelijk.

Jobstudenten

40. In normale omstandigheden mogen jobstudenten maximum 475 uur per jaar presteren. Omdat vooral de detailhandel en de voedingssector alle hulp kan gebruiken, wordt beslist om alle **uren** die in de tweede helft van 2020 gepresteerd worden, **niet te laten meetellen** voor het quotum.

Asielzoekers

41. **Asielzoekers** krijgen **toegang tot de arbeidsmarkt** op voorwaarde dat zij hun aanvraag hebben ingediend bij het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS). Zij zullen de mogelijkheid hebben om te werken voor de duur van de procedure, met inbegrip van de duur van een eventueel beroep tegen de beslissing die is ingediend bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Het doel is het gebrek aan arbeidskrachten, met name het verlies aan seizoenarbeiders uit Oost-Europa, te compenseren.

Moratorium op faillissementen

42. Er wordt een **tijdelijk moratorium op faillissementen van bedrijven** ingesteld. Elke onderneming die in moeilijkheden verkeert als gevolg van COVID-19 wordt beschermd tegen inbeslagnames, faillietverklaring en gerechtelijke ontbinding. Bovendien zullen de betalingstermijnen die opgenomen zijn in een reorganisatieplan, verlengd worden. Lopende overeenkomsten kunnen niet beëindigd worden wegens wanbetaling en schuldenaars zullen niet verplicht zijn om aangifte van faillissement te doen. De regeling zou enkel gelden voor bedrijven die op 18 maart 2020 nog in goede gezondheid verkeerden.

Arbeidsduurvermindering

43. Bedrijven in moeilijkheden kunnen tot juni 2021 een **arbeidsduurvermindering** van een vierde of een vijfde aanvragen. Werkgevers krijgen daarvoor een RSZ-korting, waarvan ze een deel moeten gebruiken als looncompensatie voor de werknemer.

44. Verder mogen bedrijven in moeilijkheden 1 tot 6 maanden lang een **corona-tijdskrediet** invoeren, waarbij de arbeidsduur daalt met de helft of een vijfde.

45. De **minimumleeftijd voor landingsbanen**, waarbij de arbeidsduur halftijds of met een vijfde verminderd wordt, daalt van **57 naar 55 jaar**.

Belastingmaatregelen bedrijven

46. De regering **verhoogt de investeringsaftrek** eenmalig **tot 25 procent** om te vermijden dat kmo's en zelfstandigen hun geplande investeringen stopzetten. Dat betekent dat een onderneming de investeringen van dit jaar voor 25 procent kan aftrekken van de belastbare basis. Eenmanszaken, vrije beroepers en kleine ondernemingen kunnen aanspraak maken op het voordeel. De aftrek geldt voor alle investeringen in vaste, afschrijfbaar activa die gebeuren tussen 12 maart en 31 december 2020. Dit jaar lag de investeringsaftrek standaard op 8 procent. Voor investeringen in digitale activa bedroeg de aftrek 13,5 procent en voor investeringen in de beveiliging van beroepslokalen 20,5 procent.

47. **Kosten verbonden aan de organisatie van evenementen en catering** worden nu voor honderd procent terugbetaald, in plaats van voor 50 procent. Dat moet voorkomen dat geplande evenementen worden geschrapt, wat de al zwaar getroffen evenementensector nog meer in de problemen zou brengen.

48. Er wordt een nieuw **tax shelter-systeem** COVID-19 opgezet tot het einde van het jaar. De taxshelter is een fiscaal vriendelijke manier om in starters en scale-ups te investeren. Dat systeem wordt nu met enkele aanpassingen uitgebreid naar alle kmo's die gevolgen van de COVID-19-crisis hebben ondervonden. De investeringen kunnen eenmalig fiscaal worden afgetrokken ten belope van 30 of 45 procent, afhankelijk van of het om een kleine vennootschap of een microvennootschap gaat. Kmo's die een minimaal omzetverlies van 30 procent lijden in de periode tussen 14 maart en 30 april vergeleken met dezelfde periode vorig jaar komen in aanmerking. Ondernemingen kunnen maximaal een bedrag van 250.000 euro ophalen. Burgers die investeren via de taxshelter krijgen een belastingvermindering van 20 procent op een maximaal bedrag van 100.000 euro.

2. Vlaamse overheid

2.1 Maatregelen voor de gezondheids- en welzijnssector

49. De Vlaamse Regering maakte – zoals toegelicht in de Algemene Toelichting bij de begroting 2020BA – in de afgelopen maanden in totaal **81,5 miljoen euro** (via drie herverdelingen) vrij voor het aankopen van **beschermend materiaal en beschermende infrastructuur**.

50. De Vlaamse Regering beslist om **tijdelijke managementondersteuning te subsidiëren in bepaalde residentiële voorzieningen in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin**, die door de corona-epidemie met hun werking in een crisissituatie komen. Het gaat om voorzieningen waar een groot aantal bewoners vermoedelijk besmet is met COVID-19 en men tegelijk geconfronteerd wordt met een grote uitval van personeel.

De managementondersteuning moet de lokale directie bijstaan om via diverse kanalen bijkomend personeel in te schakelen, om te gaan met de bijkomende uitdagingen die COVID-19 stelt voor de operationele werking en zo de zorgcontinuïteit mee organiseren en garanderen.

51. De Vlaamse Regering neemt maatregelen ter ondersteuning van de **woonzorgcentra**, de **centra voor kortverblijf**, de **centra voor dagverzorging** en de **centra voor dagopvang**. Het wordt mogelijk om zorgkundigen en reacteringspersoneel via een interim-onderneming aan te werven, en naast interim-verpleegkundigen ook thuisverpleegkundigen en ziekenhuisverpleegkundigen in woonzorgcentra in te zetten. Daarnaast kan ook personeel uit andere sectoren bijspringen in de woonzorgcentra.

52. **Tijdelijke afwijking op de omgevingsvergunningsplicht en -meldingsplicht** voor o.a. de bouw en uitbating van bijkomende ziekenhuis- en andere verzorgingsfaciliteiten, bijkomende productiefaciliteiten voor geneesmiddelen en medisch materiaal en onderzoeksinstellingen in

verband met de uitbraak van het coronavirus. Aanvullend worden maatregelen inzake allerhande geldende procedurebepalingen genomen.

53. De gratis **vrijwilligersverzekering** wordt uitgebreid voor verenigingen naar alle **individuele burgers** die acties ontwikkelen om burens, ouderen of andere kwetsbare mensen te helpen tijdens de coronacrisis. Tot nu toe konden enkel verenigingen een gratis vrijwilligersverzekering afsluiten bij het Vlaams Steunpunt voor Vrijwilligerswerk. Maar in het kader van de coronacrisis zullen nu ook gewone burgers dat kunnen. Ze zijn dan verzekerd voor lichamelijke ongevallen, burgerlijke aansprakelijkheid en rechtsbijstand.

54. De maatregelen ter bestrijding van het coronavirus hebben een specifieke impact op **kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare posities**. De Vlaamse Regering neemt daarom een aantal maatregelen die willen inspelen op de urgentie van **informatie en hulpverlening**.

De Vlaamse Regering trekt extra middelen uit voor De Ambrassade vzw om de opdracht van het jeugd informatieplatform WAT WAT tot het centraliseren van jeugd informatie te intensifiëren en proactief op te nemen (100.000 euro), Awel vzw (75.000 euro), de Federatie van Tele-Ontwaaldiensten (95.000 euro), vier Centra voor Algemeen Welzijnswerk voor de versterking van de 1712-werking (140.000 euro) en het Centrum ter Preventie van Zelfdoding voor de ondersteuning van de vrijwilligerswerking van de Zelfmoordlijn 1813 (50.000 euro).

55. Op 5 mei 2020 beslist de Vlaamse Regering om de overheidsopdracht te gunnen voor de opsporing (**tracing**) en begeleiding van personen die mogelijks een risicodragend contact hebben gehad met iemand die besmet is met COVID-19. De contactspeurders maken gebruik van een webgebaseerd platform met bijbehorende databank om de gegevens voor contact tracing te raadplegen en op te slaan.

56. De Vlaamse Regering voorziet een **actieplan mentaal welzijn of 'Zorgen voor morgen'**. Met dat plan wil ze een sterk signaal geven aan de bevolking dat ze de psychosociale gevolgen van de coronamaatregelen ernstig neemt en adequate oplossingen wil implementeren. De maatregelen uit het plan willen niet alleen de brede bevolking, maar ook specifieke doelgroepen zoals zorgverleners, kinderen, jongeren, gezinnen, mensen met een psychische of sociaal-maatschappelijke kwetsbaarheid, mensen die ernstig ziek zijn geweest door COVID-19 en hun naasten, en de naasten van overleden patiënten ondersteunen en versterken.

Op 12 juni besliste de Vlaamse Regering 2,4 miljoen euro uit te trekken in uitvoering van het plan en ter versterking van het personeelskader van de residentiële jeugdhulpvoorzieningen.

2.2 Vervangingsinkomen en ondersteuning bestaande inkomen

Uitgebreide hinderpremie

57. Alle ondernemingen, zelfstandigen en winkels die door de coronacrisis volledig moeten sluiten door de beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad van 17 maart 2020, ontvangen een **eenmalige hinderpremie**.

De premie bedraagt 4.000 euro (t.e.m. 5 april 2020), en vervolgens 160 euro per dag (indien de sluiting na 6 april 2020 wordt aangehouden). De premie voor weekendsluiting bedraagt 2.000 euro met dezelfde dagvergoeding na 6 april 2020. De forfaitaire dagpremie (geldig na 6 april 2020) wordt automatisch toegekend. Wie recht had op de corona-hinderpremie hoeft daarvoor dus geen nieuwe aanvraag te doen.

Compensatiepremie

58. Ondernemingen en zelfstandigen die niet verplicht dienen te sluiten [en dus niet in aanmerking komen voor de hinderpremie] maar hun omzet wel sterk zien dalen, hebben recht op een **eenmalige compensatiepremie** van 3.000 euro. Daarvoor dient een omzetverlies van -60 % in de periode tussen 15 maart en 30 april 2020 (in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar) aangetoond te worden (voor starters geldt een omzetverlies van 60 % ten opzichte van het neergelegde financieel plan).

De dagelijkse premie van 160 euro per dag wordt verlengd voor ondernemingen die nog steeds verplicht moeten sluiten.

Verdere modaliteiten van zowel de hinderpremie en als de compensatiepremie zijn:

- Er zijn *maximaal vijf premies per onderneming* als er meerder exploitatiezetels per onderneming zijn, voor zover in de bijkomende zetels minstens één voltijds equivalent RSZ-ingeschreven personeelslid tewerkgesteld is.
- Ook *zelfstandigen in bijberoep*, die door de hoogte van het inkomen sociale bijdragen betalen als een zelfstandige in hoofdberoep, kunnen de compensatiepremie ontvangen. Zelfstandigen in bijberoep met een inkomen tussen 6.996,89 en 13.993,78 euro kunnen een beroep doen op een compensatiepremie van 1.500 euro. Deze premie geldt ook voor zelfstandigen in bijberoep die verplicht moeten sluiten, maar niet voor zelfstandigen in bijberoep die dit combineren met een job als werknemer (>80 % van werktijd).
- Ook vzw's komen in aanmerking, onder voorwaarde dat er minstens één iemand voltijds tewerkgesteld wordt.

Ondersteuningspremie

59. De Vlaamse Regering voorziet **een ondersteuningspremie van 2.000** euro voor alle bedrijven met een omzetverlies van minstens 60 % in een periode van 1 maand vanaf de heropening ten opzichte van een referentieperiode vorig jaar. De ondersteuningspremie geldt voor alle bedrijven die in aanmerking kwamen voor de eerste compensatiepremie, maar ook voor wie eerder al een hinderpremie kreeg. Voor zelfstandigen in bijberoep bedraagt de premie 1.000 euro.

Tijdelijk werklozen, betaling water- en energiefactuur gedurende één maand

60. Voor elke tijdelijke werkloze door de corona-crisis voorziet de Vlaamse Regering een financiële tegemoetkoming van 202,68 euro voor één maand betaling van de **water- en energiefactuur**.

Het bedrag is gebaseerd op een gemiddelde van de uitgaven per maand voor water (30,77 euro) en energie (elektriciteit 76,86 euro, gas / stookolie / andere energiebronnen 95,05 euro).

Aanmoedigingspremie voor deeltijds werken

61. De bestaande **aanmoedigingspremie** om mensen aan te moedigen deeltijds te werken en zo ontslagen te vermijden, wordt uitgebreid naar bedrijven die te maken krijgen met een dalende productie, een dalende omzet of dalende bestellingen als gevolg van de coronacrisis.

Die maandelijkse premie voor de werknemer bedraagt tussen de 90 en 150 euro. Voorwaarden zijn een productievermindering met minstens 20 % en een goedgekeurd plan van collectieve arbeidsduurvermindering.

Corona-ouderschapsverlof, Vlaamse ambtenaren en onderwijs

62. De entiteiten, raden en instellingen van de diensten van de Vlaamse overheid, die vallen onder het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006, kunnen vanaf 11 mei 2020 het corona-ouderschapsverlof aanvragen. Vanaf 1 mei 2020 kan lopend deeltijds ouderschapsverlof, verlof

voor deeltijdse prestaties of deeltijdse prestaties wegens handicap worden omgezet naar corona-ouderschapsverlof onder hetzelfde prestatieregime. Personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding kunnen het corona-ouderschapsverlof opnemen tussen 1 mei en 30 juni 2020.

Steunfondsen voor diverse sectoren

63. De Vlaamse Regering richt een **steunfonds voor de cultuur-, sport-, media-, toerisme-, landbouw- en jeugdsector** op. Het fonds bestaat voor **265 miljoen euro aan subsidies** en **31 miljoen euro aan leningen**. De middelen worden op de volgende manier verdeeld:

- Lokale besturen: 85 miljoen euro (bedoeld voor lokale sport-, cultuur- en jeugdverenigingen)
- Cultuur: 65 miljoen euro (via cultuurorganisaties en via het Vlaams Audiovisueel Fonds voor de film- en literatuur sector)
- Mobiliteit: 47 miljoen euro (31 miljoen euro voor busmaatschappijen via overbruggingskredieten en forfaitaire vergoeding per bus die stilstaat; 12 miljoen euro voor overbruggingskredieten taxibedrijven)
- Landbouw: 35 miljoen euro (25 miljoen euro voor siertelers en 10 miljoen euro voor aardappelboeren)
- Toerisme: 30 miljoen euro (vooral steun voor vakanties voor mensen in armoede en mensen met handicap en jeugdvakanties)
- Media: 10 miljoen euro
- Onderwijs: 10 miljoen euro
- Sport: 10 miljoen euro (voor de sportfederaties en organisatoren van grote sportevenementen)
- Jeugd: 5 miljoen euro (voor landelijke jeugdwerking).

Inkomenssteun voor kwetsbare gezinnen

64. De Vlaamse Regering kondigt op 8 juni 2020 drie maatregelen aan om kwetsbare gezinnen te ondersteunen:

- Een **tijdelijke toeslag via de kinderbijslag** van 40 euro per kind voor kwetsbare gezinnen met een maandinkomen onder de 2.213 euro.
- Lokale besturen kunnen **lokale consumptiebonnen** invoeren voor kwetsbare gezinnen en mensen met een laag inkomen.
- **Lokale besturen** kunnen 15 miljoen euro vrij besteden voor de **financiële ondersteuning van kwetsbare gezinnen** die door de mazen van het net vallen (voor trajectbegeleiding, de ondersteuning van voedselbanken, samenwerking met armoedeorganisaties, de zomerscholen ...).

Premie voor exportbedrijven

65. De Vlaamse Regering kondigt op 15 juni 2020 **steun** aan **voor exportbedrijven** via de volgende maatregelen:

- Het Corona-Steunpakket Internationalisering geeft maximaal 1.000 ervaren Vlaamse exporteurs een duw in de rug om hun exportactiviteiten in 2020 en 2021 te versterken. Deze eenmalige subsidie bedraagt 5.000 euro per onderneming en is beschikbaar vanaf het najaar 2020.
- Het Corona-Starterspakket internationalisering steunt, maximaal 300 nieuwe Vlaamse exporteurs om in 2020 en 2021 exportactiviteiten op te starten. Deze eenmalige subsidie bedraagt 7.000 euro per bedrijf en is vanaf het najaar 2020 beschikbaar.
- Het 'Reboot your export'-pakket is beschikbaar op korte termijn en laat Vlaamse bedrijven toe om tegen een lagere kost en verbeterde betalingsvoorwaarden deel te nemen aan FIT-groepsstanden op internationale (vak)beurzen en/of niche-evenementen.

Diverse maatregelen voor kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt

66. Op 23 maart 2020 werden 872 **IBO-overeenkomsten** gedwongen stopgezet wegens overmacht ten gevolge van de coronamaatregelen. Deze IBO-cursisten ontvangen een **tijdelijke premie van 70 %** van waar een cursist recht op had op het moment van de stopzetting van zijn IBO-overeenkomst.

De regeling geldt ook voor de (op 23 maart) nog 1.900 lopende IBO-overeenkomsten die nog niet zijn stopgezet. De premie wordt maandelijks toegekend voor de initiële duurtijd van de IBO-overeenkomst. Deze periode wordt, indien zij ten einde loopt na 12 juni 2020, beperkt tot 12 juni 2020. De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) zal deze groep prioritair meenemen in de invulling van vacatures in kritische sectoren.

67. De Vlaamse Regering wijzigt haar besluit over **wijk-werken** door het coronavirus.

In maart 2020 zijn er normaal gezien ongeveer 5.800 wijk-werkers actief die gemiddeld 26,5 uur per maand aan wijk-werkactiviteiten verrichten. Hun activiteit zal sterk beïnvloed worden door de corona-maatregelen. Tevens zijn er gebruikers die wijk-werkcheques hebben aangekocht met het oog op het laten uitvoeren van wijk-werkprestaties. De gebruikers kunnen deze wijk-werkcheques niet gebruiken hoewel de geldigheidsduur blijft doorlopen.

De wijzigingen omvatten het versoepelen van de regels rond hertoeleiding, zodat wijk-werkers van wie het traject geschorst wordt door coronamaatregelen onder bepaalde voorwaarden terug naar wijk-werken worden toegeleid. Dit geldt ook voor wijk-werkers van wie het traject eindigt gedurende de coronamaatregelen, gelet op de continuïteit van de dienstverlening. Er komt ook een maandelijks vergoeding voor bepaalde wijk-werkers. Deze vergoeding bedraagt 70 % van de vergoeding waar een wijk-werker recht op had indien hij zijn gemiddeld aantal prestaties, berekend op zes maanden, had kunnen presteren. De duurtijd van de wijk-werkcheques wordt verlengd met drie maanden.

68. **Zelfstandigen met een arbeidshandicap** moeten om in aanmerking te komen voor de **Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP)** voldoende bedrijfsactiviteit aantonen. Door de coronapandemie wordt het aantonen van deze activiteit bemoeilijkt. De Vlaamse Regering voorziet de mogelijkheid om deze periode pro rata te verrekenen.

69. De **aanwervingsincentive voor langdurige werkzoekenden** ondersteunt de aanwerving en duurzame tewerkstelling. De berekening van de premie wordt tijdelijk aangepast waardoor werkgevers die hun tewerkstelling moeten aanpassen hierdoor geen bijkomend financieel verlies lijden.

70. De **transitiepremie voor werkzoekende 45-plussers** wil de transitie naar ondernemerschap stimuleren. Door de coronapandemie wordt de opstart als zelfstandige bemoeilijkt. De indienperiode voor aanvraagdossiers wordt verlengd, net als de geldigheidsduur van het verplichte prestarterstraject.

71. **Arbeidsmigranten** die door de coronacrisis niet naar hun land kunnen terugkeren, mogen **negentig dagen langer in België werken**. Een arbeidskaart laat onderdanen van een derde land toe tot arbeid voor een periode van maximum negentig dagen. Wie de duur van zijn verblijf met het oog op werk wil verlengen, moet een aanvraag indienen conform de zogenaamde gecombineerde procedure. De Vlaamse Regering besliste een uitzondering toe te laten op deze procedure voor gevallen waarbij een arbeidsmigrant om uitzonderlijke reden onafhankelijk van zijn wil het land niet kan verlaten, zoals door corona. In dat geval kan de arbeidskaart tijdelijk verlengd worden, zonder dat een gecombineerde procedure opgestart dient te worden. Deze uitzondering wordt toegestaan voor de duur van het uitstel van vertrek van de arbeidsmarkt.

2.3 Uitstel van belastingen en andere afdrachten aan overheden

72. Ondernemingen en zelfstandigen krijgen een **uitstel voor de betaling van de onroerende voorheffing en verkeersbelasting**. De Vlaamse Belastingdienst verstuurt de aanslagbiljetten onroerende voorheffing voor het aanslagjaar 2020 pas vanaf september 2020 (en niet meer vanaf mei 2020). Ook krijgen ondernemingen vier maanden uitstel van betaling voor de **verkeersbelastingen**. Deze maatregel geldt voor bedrijven die rechtspersonen zijn. Eenmanszaken kunnen soepel een afbetalingsplan en eventueel kwijtschelding van nalatighedsintresten vragen.

73. Door de veiligheidsmaatregelen in België kunnen notariskantoren en burgers niet altijd tijdig alle (fiscale) formaliteiten vervullen. De Vlaamse Belastingdienst voorziet daarom als algemene maatregel een **termijnverlenging voor de erfbelasting en de registratiebelasting tot twee maanden** na het einde van de periode waarin de verstrengde coronamaatregelen gelden.

Deze termijnverlenging is van toepassing op termijnen die aflopen tijdens de verstrengde coronaperiode én op termijnen die aflopen binnen de twee maanden na de verstrengde coronaperiode. Voorlopig geldt een algemene termijnverlenging tot 3 juli 2020. Als de fiscale verplichtingen nageleefd worden (zijnde twee maanden na de afloop van de verstrengde coronamaatregelen), dan is er geen belastingverhoging verschuldigd.

De Vlaamse Belastingdienst is ten slotte ook **soepeler in het kader van de afbetalingsplannen voor deze belastingen**.

74. De Vlaamse Regering roept de **lokale besturen** op om hun reglementen te herzien zodat de ondernemers op hun grondgebied geen **belastingen of retributies** betalen op activiteiten of situaties waarop zij door de crisis financieel inleveren.

75. De Vlaamse Regering laat via een decretale wijziging de **gemeenten** uitzonderlijk toe om nog **wijzigingen aan de opcentiemen onroerende voorheffing voor het aanslagjaar 2020 aan te brengen**. Op die manier krijgen de gemeenten een extra instrument om de gevolgen van de coronacrisis te helpen milderen.

2.4 Waarborgen en betalingsuitstel leningen en kredieten

Uitgebreide generieke waarborg

76. De bestaande **waarborgregeling voor waarborgen onder de 1,5 miljoen euro** van de participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV/z) wordt uitgebreid.

De waarborgcapaciteit wordt uitgebreid van 300 naar 400 miljoen euro.

Via de bestaande waarborgregeling kunnen ondernemingen die geen financieringsovereenkomst kunnen afsluiten door een gebrek aan voldoende waarborgen, tot 75 % van de verbintenissen laten afdekken door de Vlaamse overheid, in ruil voor een eenmalige premie. De corona-uitbreiding van de regeling zorgt ervoor dat ondernemingen en zelfstandigen ook voor bestaande niet-bancaire schulden tot twaalf maanden een overbruggingskrediet kunnen laten waarborgen (i.p.v. drie maanden in de oude regeling). Ook de premie voor de crisiswaarborg wordt verlaagd naar 0,25 % (i.p.v. 0,5 % in de oude regeling). Ook de premie voor de crisiswaarborg wordt verlaagd naar 0,25 % (i.p.v. 0,5 % in de oude regeling). Daarnaast kunnen reeds onder de waarborg gebrachte kredieten en leasingen waar een uitstel tot terugbetaling wordt verleend van meer dan 6 maanden, eveneens onder toepassing van de coronacrisiswaarborg worden gebracht. Verder kunnen bestaande leasingovereenkomsten die nog niet gewaarborgd zijn een waarborg bekomen ten belope van 50 %. De regeling loopt tot einde 2020.

Uitgebreide Gigarantwaarborg

77. De **waarborgcapaciteit voor waarborgen > 1,5 miljoen euro** (Gigarant) wordt **uitgebreid** naar 3 miljard euro (t.o.v. de oude capaciteit van 1,5 miljard euro).

De COVID-19 waarborg wordt enkel toegekend voor de financiering aan een onderneming die op 31 december 2019 geen onderneming in moeilijkheden was. De termijn bedraagt maximaal zes jaar, wat voldoende lang is om de effecten van de coronacrisis te boven te komen.

Het bedrag van de COVID-19 gewaarborgde financiering per onderneming wordt tijdelijk beperkt conform de Europese regelgeving. Dit betekent dat de hoofdsom van de lening de volgende maxima niet mag overschrijden: het dubbele van de totale jaarlijkse bruto loonmassa van de onderneming voor 2019 of voor het laatste beschikbare jaar (bij ondernemingen opgericht vanaf 1 januari 2019: de geraamde jaarlijkse bruto loonmassa voor de eerste twee exploitatiejaren), of 25 % van de totale omzet van de onderneming in 2019, of, mits een gepaste rechtvaardiging, de liquiditeitsbehoefte voor de komende achttien maanden voor een kmo dan wel voor de komende twaalf maanden voor een grote onderneming).

De waarborgpremie wordt bepaald op basis van een vergoeding die geldig zou zijn zonder COVID-19 impact. Voor de waarborg wordt de cash te betalen premie voor het eerste jaar verlaagd (naar 0,25 % voor een kmo – 0,50 % voor een grote onderneming). De toegekende vermindering op de premie van het eerste jaar is verschuldigd op de laatste premiebetaaldatum of bij vroegtijdige beëindiging. Er wordt uitgegaan van een verlaging van de risicovergoeding van de bank, conform de daling van het bankrisico via de overheidswaarborg. Er zal een tewerkstellingsengagement gevraagd worden.

Achtergestelde leningen op drie jaar

78. Via PMV worden **achtergestelde leningen op drie jaar** aangeboden voor twee doelgroepen:

- Doelgroep 1: startups en scale-ups: (jonge) bedrijven die in de laatste drie jaren geen recurrente positieve kasstroom hadden en die vernieuwende producten en/of diensten ontwikkelen of reeds op de markt brengen;
- Doelgroep 2: kmo's en zelfstandigen die vóór de coronacrisis recurrente positieve kasstromen hadden en hierdoor in aanmerking kwamen voor klassieke bankfinanciering.

Het bedrag van de achtergestelde lening ligt tussen 25.000 en 2 miljoen euro. Voor startups en scale-ups gebeurt de terugbetaling op de eindvervaldag. Voor kmo's en zelfstandigen is er een vrijstelling van kapitaalaflossingen tijdens de eerste 24 maanden, vervolgens maandelijks, drie-maandelijks of zesmaandelijks kapitaalaflossingen. Een integrale terugbetaling op eindvervaldag (bullet-lening) is mogelijk mits onderbouwing van het dossier.

Kmo's en zelfstandigen betalen een jaarlijkse, uitgestelde interest van 4,5 %, integraal betaalbaar op eindvervaldag. Start-ups en scale-ups betalen een jaarlijkse, uitgestelde interest van 5,0 %, integraal betaalbaar op eindvervaldag. De mogelijkheid bestaat om de hoofdsom en de uitstaande interesten van de coronalening in het geval van een kapitaalronde of een exit te converteren in aandelen, aan een discount van 25 % op de aandelenprijs van die kapitaalronde of exit (conversierecht). Ondernemingen in moeilijkheden hebben geen recht op de achtergestelde lening.

Aan de achtergestelde lening zijn volgende voorwaarden op vlak van tewerkstelling gekoppeld:

- De effectieve tewerkstelling bedraagt minimum 80 % van het totale personeelsbestand op het einde van 2019 (maximaal 20 % tijdelijke werkloosheid), of
- Het bedrijf engageert zich om naar een effectieve tewerkstelling van minimum 80 % van hun totale personeelsbestand op het einde van 2019 (maximaal 20 % tijdelijke werkloosheid) over te gaan, of
- Het bedrijf haalt minstens 50 % van hun totale aantal werknemers uit het systeem van tijdelijke werkloosheid.

Startlening, Cofinanciering en Cofinanciering+ verlengd

79. Alle **kredietverleners** die gebruik maken van de Startlening, Cofinanciering en Cofinanciering+ (en andere leningen die niet onder de drie productnamen vallen) van **PMV/z moeten die financiering tijdelijk niet terugbetalen**.

De opschorting heeft betrekking op de terugbetaling van kapitaal en interesten, geldt voor drie maanden en wordt eventueel verlengd tot zes maanden.

Uitbreiding Winwinlening

80. De Vlaamse Regering breidt **de Winwinlening** uit. Met de Winwinlening van PMV/z moedigt de Vlaamse overheid particulieren aan om een achtergestelde lening te verstrekken aan kleine en middelgrote ondernemingen. De kredietgever krijgt hiervoor een jaarlijks belastingkrediet van 2,5% op het openstaande kapitaal van de Winwinlening.

De Vlaamse Regering wil op de volgende manieren de Winwinlening aantrekkelijker maken:

- Meer flexibiliteit in de looptijd: in plaats van een looptijd van acht jaar, wordt het mogelijk te variëren van looptijd tussen vijf en tien jaar.
- De maximumbedragen worden aangepast: het maximum van 50.000 euro per kredietgever wordt opgetrokken tot 75.000 euro, het maximum van 200.000 euro per onderneming wordt opgetrokken tot 300.000 euro.
- Leningen die aflopen in 2020 kunnen vrijwillig met twee jaar verlengd worden. Zo kunnen ondernemingen de terugbetaling meer spreiden of uitstellen. Het fiscale voordeel van 2,5 % wordt uitgebreid tot de totale looptijd van maximum tien jaar.
- Ook voor kleine aandeelhouders (met maximum 5 % van de aandelen) wordt het toegelaten om een winwinlening te verstrekken.
- Bij een faillissement kan de ontlener 40 % van zijn geld terugkrijgen via een belastingvermindering, in plaats van 30 % nu.
- De rentevoet voor 2020 bedraagt maximum 1,75 % en minimum 0,875 %.

Welvaartsfonds van 500 miljoen euro

81. De Vlaamse Overheid richt via PMV **een Welvaartsfonds op om de solvabiliteit van ondernemingen te ondersteunen**. Het Welvaartsfonds zal zich focussen op **kapitaalparticipaties en achtergestelde leningen met een looptijd van vier jaar en meer, steeds in cofinanciering met andere private investeerders**. Naast institutionele beleggers zullen ook **particulieren** kunnen **investeren in het fonds**. Particulieren genieten daarbij een dubbel voordeel:

- De eerste drie jaar geniet de investeerder van een fiscaal voordeel van 2,5 % per jaar met een maximum van 1.000 euro per belastingplichtige
- De aandelen in het fonds zullen bij erfenis overgaan mits een recht van 3 % en niet meegenomen worden in de globalisatie van het vermogen

Om de maatregel te financieren zal de Vlaamse Regering een kapitaalverhoging van 240 miljoen doorvoeren bij PMV. De bedoeling is om hiermee een fonds ter waarde van **500 miljoen euro** op te zetten.

Er worden een aantal voorwaarden opgelegd aan ondernemingen die voor een kapitaalverhoging een beroep doen op dit fonds. Het fonds zal ook een ethisch kader hanteren bij investeringsbeslissingen. Investeringsgebeuren principieel onder marktconforme voorwaarden.

Het fonds wil de volgende **doelgroepen** ondersteunen:

- Veelbelovende start-ups en scale-ups met een financieringsnood van meer dan 800.000 euro als gevolg van corona (door een tijdelijke negatieve impact op de business of omwille van kapitaalmarkten die gesloten zijn);

- Start-ups en scale-ups die een opportuniteit zien in de huidige crisis (in life-sciences en in non-life-sciences) en die bijkomende middelen nodig hebben om een versnelling hoger te schakelen;
- Waardevolle innovatiegedreven bedrijven die het doelwit kunnen worden van buitenlandse overnemers;
- Bedrijven met een buy-out problematiek waar verankering en stabilisatie kan geboden worden;
- Gezonde Vlaamse dochters van internationale groepen die in de problemen geraken en die via buy-out zelfstandig een toekomst hebben;
- Alle innovatieve bedrijven (product, technologie, businessmodellen, diensten,...).

Maatregelen sociaal woonbeleid

82. De Vlaamse Regering neemt voor de instrumenten van het **Vlaamse woonbeleid tijdelijke maatregelen** die de impact van de federale coronavirusmaatregelen van de Nationale Veiligheidsraad sinds donderdag 12 maart 2020 moeten temperen. Het nooddecreet van 20 maart 2020 omvat een aantal procedurele aanpassingen, zoals het stuiten of de verlenging van proceduretermijnen of de tijdelijke aanpassing van procedurele of administratieve verplichtingen. Het decreet bevat ook een aantal concrete maatregelen ter ondersteuning van sociale huurders:

- Sociale ontleners die een bijzondere **sociale lening** hebben afgesloten bij de VMSW of bij het VWF kunnen bij de kredietgever **betalingsuitstel** aanvragen. Zij moeten wel aan de hand van de nodige bewijsstukken aantonen dat hun inkomsten zijn gedaald omwille van de impact van de coronavirusmaatregelen. Sinds 5 mei 2020 wordt de regeling doorgetrokken naar ontleners die werden getroffen door het coronavirus of als ze tot de risicogroep behoren en hierdoor in ziekteverlof moesten gaan. De kredietgever beslist of een betalingsuitstel kan worden toegestaan. Het betalingsuitstel kan maximum zes maanden bedragen en heeft betrekking op de kapitaalaflossingen en interesten tot ten laatste de vervaldag van oktober 2020. De interestentijdens de periode van betalingsuitstel zijn ook achteraf niet verschuldigd. Na de periode van het betalingsuitstel wordt de looptijd van de lening verlengd met de periode van het toegekende betalingsuitstel, dus maximaal zes maanden.
- Gezinnen of alleenstaanden die een renteloze **huurwaarborglening** zijn aangegaan, moeten deze via maandelijkse schijven terugbetalen aan de kredietgever, het Vlaams Woningfonds. De tijdelijke werkloosheid van de ontleners wordt beschouwd als overmacht om als uitzonderlijk geval **uitstel van betaling** toe te staan. Het toegekende uitstel van betaling loopt tot na de beëindiging van de coronavirusmaatregelen. Vanaf de tweede maand na de beëindiging ervan herneemt de ontleners de terugbetaling van de huurwaarborglening. Sinds 5 mei 2020 werd de mogelijkheid tot betalingsuitstel uitgebreid naar eenieder die aantoonde dat zijn inkomen is gedaald als gevolg van de coronavirusmaatregelen of als gevolg van ziekteverlof door het coronavirus
- Sociale huurders getroffen door de coronacrisis hebben recht op een **lagere huurprijs**. Normaal duurt het drie maanden vooraleer een inkomensverlies zich vertaalt in een lagere huurprijs voor een sociale woning, maar deze correctie zal onmiddellijk doorgevoerd worden. Het volstaat dat de huurder aan de verhuurder een attest van de RVA, uitbetalingsinstelling of werkgever overhandigt waaruit dit blijkt, samen met de nodige bewijsstukken waarop de verhuurder kan nagaan of een inkomensverlies (van 20 %) plaatsvindt.

Tegemoetkoming handelshuur

83. De Vlaamse Regering komt tegemoet aan ondernemers die hun **handelshuur** niet meer kunnen betalen. De overheid engageert zich om **maximaal twee huurperiodes via een lening voor te schieten**, als de verhuurder een of twee maanden huur kwijtscheldt. De oplossing is geldig vanaf april 2020.

Als de verhuurder de huurgelden van april of mei kwijtscheldt, legt PMV geld op tafel voor de huur van de twee volgende maanden. Dat gebeurt via een lening. Huurders kunnen maximaal 25.000 euro lenen en die in 18 maanden aan een rente van 2 % terugbetalen. De terugbetaling begint na zes maanden te lopen. De banken treden op als loket om de aanvragen te behandelen en de terugbetaling op te volgen. Alleen ondernemers die door de coronamaatregelen verplicht hun locatie sloten, kunnen een beroep doen op het systeem.

2.5 Sectorale maatregelen

#COVID19-vacatures VDAB

84. Ten gevolge van de coronacrisis zijn er personeelstekorten in de transport, logistiek, distributie (retail en voeding), land- en tuinbouw en voedings- en zorgsector. Door ziekte, maar ook omdat er te weinig seizoenarbeiders zijn.

De **VDAB** roept werkzoekenden of personen die tijdelijk werkloos zijn op om tijdelijk in te springen de betrokken werkgevers uit de nood te helpen en lanceert de **#COVID19-vacatures** op hun website. De vacature moet beantwoorden aan vier criteria:

- Het gaat om een job in een van deze sectoren: transport, logistiek, distributie (retail en voeding), land- en tuinbouw of voedings- of zorgsector.
- In de vacature staat duidelijk dat de werkgever de hygiënemaatregelen respecteert en dat het welzijn van de huidige en nieuwe medewerkers gegarandeerd wordt.
- Het betreft een nieuwe vacature ontstaan door de coronacrisis.
- Het gaat om een tijdelijke job (met eventueel 'optie vast').

85. Verder staan **online opleidingen van de VDAB** open voor iedereen (en niet enkel voor werkzoekenden), dus ook voor personen die tijdelijk werkloos zijn. Deze mogelijkheid wordt extra in de kijker gezet op de VDAB-coronapagina.

Dienstencheques

86. Door de coronapandemie is het voor de **dienstenchequesector** niet steeds mogelijk om de tewerkstelling van hun werknemers te garanderen. Het aantal dienstenchequeprestaties verminderde sterk tijdens de lockdown.

De vermindering van de prestaties in de sector heeft een neveneffect voor de vele gebruikers met dienstencheques die dreigen te vervallen omdat er geen prestaties zullen geleverd worden gedurende een bepaalde periode. Daarom zijn een aantal maatregelen goedgekeurd:

- De **geldigheidsduur van de dienstencheques**, die vervallen in de maand maart 2020 en april 2020, wordt verlengd met drie maanden; en diegene die vervallen in de maanden mei 2020 en juni 2020 worden met respectievelijk twee maanden en één maand verlengd.
- Voor de dienstenchequeprestaties geleverd in de periode van 16 maart tot en met 19 april 2020 geldt een **verhoging van de subsidies voor de dienstenchequeprestaties** met 8,64 euro per dienstencheque. De subsidie voor de dienstencheques die zijn uitgegeven vóór 1 maart 2020 wordt dan verhoogd van 14,02 naar 22,66 euro en van 14,36 naar 23,00 euro voor de dienstencheques die zijn uitgegeven vanaf 1 maart 2020. Voor de prestaties vanaf 6 april 2020 moet minstens 25 % van deze verhoging met 8,64 euro besteed worden aan maatregelen om veilige werkomstandigheden te garanderen voor dienstenchequewerknemers.

Op 8 mei beslist de Vlaamse Regering om bovengenoemde steun na 10 mei 2020 gradueel af te bouwen. Er wordt een verhoogde tegemoetkoming voorzien van 5,4 euro voor prestaties geleverd van 11 mei tot 31 mei 2020; en van 3,78 euro voor prestaties geleverd van 1 juni tot 30 juni 2020. Hiervan moet 2,16 euro besteed worden aan veiligheidsmaatregelen voor de dienstenchequewerknemers.

Cultuur-, sport, media- en jeugdsector

87. **Sportieve evenementen** met een subsidie via Sport Vlaanderen zullen 100 % van hun subsidie uitgekeerd krijgen, ook als het evenement omwille van corona wordt afgeschaft.

88. Door de civiele noodsituatie voor de volksgezondheid door het coronavirus COVID-19 neemt de Vlaamse Regering een aantal tijdelijke maatregelen in het kader van de **sectorale regelgeving van het beleidsveld cultuur en de beleidsvelden jeugd en media**.

Zo zullen de kosten die begunstigden van een subsidie binnen het beleidsveld cultuur en binnen de beleidsvelden jeugd en media hebben gemaakt voor activiteiten die niet, of slechts beperkt of gewijzigd hebben kunnen plaatsvinden ingevolge de civiele noodsituatie ingevolge het coronavirus COVID-19, worden uitbetaald binnen de perken van de toegekende subsidie. Zo wordt vermeden dat voor vele begunstigden van een subsidie dramatische financiële problemen ontstaan. Voor de reeds toegekende werkingssubsidies 2020, is meestal een voorschot betaald van 50 % of lager van de subsidie. De overheid kan zich herorganiseren om bijkomende voorschotten die voorzien zijn voor later in het begrotingsjaar, vervroegd uit te betalen. Een versnelde voorschotbetaling kan liquiditeitsproblemen helpen dempen. Daarnaast worden proceduretermijnen en de tijdelijke aanpassing van procedurele verplichtingen gewijzigd.

Kinderopvang

89. De Vlaamse Regering voorziet steun voor de **sector kinderopvang**, aangezien heel wat kinderen niet naar de opvang kunnen of mogen komen. Er is beslist dat ouders niet hoeven te betalen voor de afwezigheid van kinderen.

Daarnaast wordt de **financiële impact voor de organisatoren van kinderopvang** gecompenseerd. Het betreft zowel de opvang van baby's en peuters, buitenschoolse opvang en opvang van zieke kinderen.

Naast de opvangsector wordt ook de sector preventieve gezinsondersteuning, en met name de consultatiebureaus en de consultatiebureauartsen, getroffen door de coronacrisis. Om de nadelige financiële gevolgen van de crisis en de maatregelen voor de werking van de consultatiebureaus en artsen op te vangen, biedt de Vlaamse Regering voor deze sector **financiële ondersteuning**.

De Vlaamse Regering voorziet een uitdoofscenario voor de bovenvermelde bijkomende steun voor kinderopvang (startend vanaf fase 2 van de exit-strategie).

90. De Vlaamse Regering kent een eenmalige projectsubsidie toe aan de **lokale schoolbesturen** voor de financiële ondersteuning van de initiatieven die vanaf 15 mei 2020 **tijdens de schooluren opvang organiseren voor schoolkinderen**, in het kader van de gefaseerde afbouw van de coronamaatregelen. Het gaat om 20 euro per effectief opgevangen kind per volledige dag en 10 euro per kind per halve dag voor de inzet van personeel; en 10 euro per effectief opgevangen kind per dag voor de inzet en veiligheidsonderhoud van de infrastructuur.

Sociale economie

91. De Vlaamse Regering nam **vijf ondersteuningsmaatregelen** voor de **sociale economie** om deze ondernemingen meer financiële ademruimte te geven en de tewerkstelling van doelgroepwerknemers te garanderen:

- Het opschorten van de externe doorstroomtrajecten voor doelgroepwerknemers van collectief maatwerkbedrijven;
- Het opschorten van de externe doorstroomtrajecten en het verlengen van de inschakelingstrajecten voor de doelgroepwerknemers van lokale diensteneconomieondernemingen;
- Het opschorten van de regel voor de '90 % invulling voor het contingent van 2020' en de bijhorende herverdeling in 2021;
- Het opschorten van de inhoudingen op de voorschotten voor collectief maatwerk en lokale diensteneconomie voor bedrijven die economische of financiële hinder ondervinden ten gevolge van de coronapandemie COVID-19;
- Het tijdelijk voorzien in een alternatieve financiering van de begeleiding van arbeidszorg-medewerkers.

92. De Vlaamse Regering nam de volgende maatregelen om het behoud, de heropstart of graduele opbouw van de activiteiten of dienstverlening van **maatwerkbedrijven en lokale diensteneconomie-ondernemingen** (LDE) te ondersteunen:

- Voor de Maatwerkbedrijven en -afdelingen wordt hiertoe een éénmalige tijdelijke verhoging van de loonpremie van de doelgroepwerknemers met 4 % voorzien.
- Voor LDE-ondernemingen die minder (meer) dan 46 dagen in de maand april, mei en juni 2020 (minder dan 50 %) hun activiteiten voortzetten of heropstarten, ontvangen eenmalig een subsidie van 50 euro (100 euro) per doelgroepwerknemer die opnieuw aan de slag is of blijft.

Landbouw

93. De dossiers van het **Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) van de siertelers** zullen versneld uitbetaald en afgehandeld worden. Ook voor de VLIF-investeringsdossiers van de andere sectoren, wordt onderzocht welke dossiers en onder welke voorwaarden versneld kunnen worden uitbetaald.

94. Daarnaast zal voorzien worden in een **generieke VLIF-waarborgregeling voor overbruggingskredieten voor professionele land- en tuinbouwbedrijven**, waaronder sierteeltbedrijven, die in liquiditeitsproblemen terecht komen ten gevolge van de uitbraak van COVID-19.

95. Op het vlak van administratieve verplichtingen zal de nodige soepelheid aan de dag gelegd worden. De **uiterste indieningsdatum voor verzamelaanvragen** - de perceelregistraties en steunaanvragen - wordt op 15 mei 2020 gesteld in plaats van 30 april 2020 zonder dat de uitbetalingstermijnen van de voorschotten directe steun aan de landbouwers, die gebeuren voor het jaareinde, in het gedrang komen.

Onderwijs

96. De Vlaamse Regering kent **extra werkingsbudget** toe aan scholen van het gewoon en buitengewoon basis- en secundair onderwijs en aan het deeltijd beroepssecundair onderwijs (ter compensatie van geannuleerde schooluitstappen en -reizen en van gederfde inkomsten), en aan de studentenvoorzieningen van de hogere onderwijsinstellingen om studenten met financiële problemen te ondersteunen.

Overige maatregelen

97. Een budget van 5 miljoen euro wordt vrijgemaakt voor **jeugdtoerisme en sociaal toerisme**.

98. Toerisme Vlaanderen zal dit jaar **geen pacht innen bij zijn jeugdherbergen**, een maatregel ter waarde van 1 miljoen euro.

99. Tenslotte is de Vlaamse overheid **flexibel in de voorwaarden voor het toekennen van steunmaatregelen en subsidies (economisch en innovatiebeleid)**. Ondernemingen die ten gevolge van de crisis het moeilijk krijgen om de voorziene termijnen bij bepaalde subsidies van het VLAIO na te komen, kunnen met het agentschap in overleg gaan over de mogelijke verlenging van deze termijnen.

100. Het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken neemt **financiële maatregelen om de bouwondernemingen te ondersteunen** in deze crisisperiode:

- Er wordt in grote mate gebruik gemaakt van tussentijdse betalingen, bijvoorbeeld onder de vorm van maandelijkse schuldvorderingen.
- De betalingstermijnen worden strikt ingekort door een snellere verificatie en betaling van de schuldvorderingen en facturen door de overheid.
- Als gunstmaatregel wordt er afgezien van straffen als de vertraging te wijten is aan de coronacrisis.
- Er worden voorschotten betaald aan aannemers binnen de contractuele aanneming.
- Er wordt voorzien in een tussenkomst voor de meerkost van het woon-werkverkeer door de maatregelen van social distancing.

3. Brussel Hoofdstedelijk Gewest

3.1 Maatregelen voor de gezondheids- en welzijnssector

101. De Brusselse gewestelijke overheden hebben beslist om steun te verlenen aan alle **non-profit-ondernemingen**, en in het bijzonder aan de diensten en operatoren die tijdens de huidige crisis vanuit de eerste lijn werkzaam zijn.

Zo krijgt de thuishulpsector, de sector van de rusthuizen en de rust- en verzorgingshuizen, de welzijnssector (met bijzondere steun voor transitmigranten, daklozen en vrouwen slachtoffer van geweld) en de gehandicaptenzorg steun vanuit een **bijzonder COVID-19-fonds** van 29 miljoen euro.

Het fonds wordt gebruikt om de bovengenoemde sectoren te ondersteunen in het aankopen van materiaal, de inrichting van lokalen, de verhoging van de opvangcapaciteit, de extra loonkosten, de reorganisatie van rondes, het gebruik van nieuwe elektronische communicatiemiddelen, enzoverder.

Einde april 2020 maakte de Brusselse regering bijkomend 22,5 miljoen euro vrij ter ondersteuning van aanvullende crisismaatregelen in de welzijns- en zorgsector (o.a. voor het opstarten van het track & trace-systeem).

3.2 Vervangingsinkomen en ondersteuning bestaande inkomen

Brusselse hinderpremie

102. Alle handelszaken, winkels en inrichtingen die door de coronacrisis volledig moeten sluiten op basis van de beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad van 17 maart 2020 en die minder dan 50 voltijds equivalenten tewerkstellen, ontvangen een eenmalige premie van 4.000 euro. Het geldt voor een maximum van vijf vestigingseenheden en dus maximum vijf premies per begunstigde. Ook sociale ondernemingen kunnen gebruik maken van de premie.

Voorwaarde is dat het gaat om een actieve vestiging, dus een vestiging waar gewoonlijk een activiteit wordt uitgeoefend en waar de onderneming over personeel en materieel beschikt om die uit te oefenen.

Brusselse compensatiepremie

103. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voorziet een **eenmalige premie van 2.000 euro** voor kleine zelfstandigen en voor verenigingen die niet konden profiteren van de eerdere steunpremie voor handelaars die moeten sluiten door de coronamaatregelen (zie supra) en die een afname van hun activiteit ervaren. De aanvraag voor de nieuwe premie kan vanaf 1 juni ingediend worden bij het Gewest. De nieuwe steunmaatregel zou ongeveer 50.000 Brusselse zelfstandigen en kleine ondernemingen met 0 tot 5 werknemers kunnen helpen. Ook sociale ondernemingen kunnen gebruik maken van de premie.

Structurele subsidies voor alle sectoren

104. De **structurele subsidies voor alle sectoren** die om uiteenlopende redenen (gedwongen sluiting, onvolledige teams, enz.) hun activiteiten moeten verminderen of zelfs stopzetten, blijven behouden. Er worden administratieve vereenvoudigingen en afwijkingsmaatregelen voor onverwachte uitgaven die een rechtstreeks gevolg van de crisis zijn, voorgesteld.

Facultatieve subsidies voor alle sectoren

105. De **facultatieve subsidies voor evenementen, projecten en/of activiteiten** die normaal moesten plaatsvinden tussen 1 maart en 30 april 2020 en uitgesteld werden, **blijven behouden**.

Daarenboven kan een bijkomende subsidie worden aangevraagd indien het uitstel extra kosten zou meebrengen. De subsidies mogen gebruikt worden om reeds gemaakte facturen voor afgelaste evenementen, projecten of activiteiten te betalen. Om het voor de organisaties gemakkelijker te maken zullen de besturen ook soepelere regels hanteren (voor de indiening van bewijsstukken, de inspectieprocedures, enz.).

Eenmalige huurpremie voor huurders met een bescheiden inkomen

106. De Brusselse Regering kent een eenmalige premie van **214,68 euro** toe ter ondersteuning van **huurders met een private huurovereenkomst met een bescheiden inkomen** die als gevolg van de coronacrisis een inkomensverlies lijden.

De premie geldt voor huurders op de private huurmarkt. Ze is bestemd voor werknemers en zelfstandigen die inkomstenverlies hebben geleden omdat ze minstens vijftien werkdagen gedeeltelijk of volledig werkloos werden. De premie gaat naar mensen van wie de netto belastbare inkomsten van het gezin voor de coronacrisis, afhankelijk van de gezinssamenstelling, gelijk zijn aan of lager zijn dan 150 % van het toelatingsplafond dat voor sociale woningen geldt. Voor een alleenstaande wordt zo het toelatingsplafond op 34.924 euro gelegd. Het gaat tot ruim 64.000

euro voor gezinnen met twee of meer inkomens en zes kinderen ten laste. Ook zelfstandigen met recht op een overbruggingsrecht kunnen aanspraak maken op de premie. Voorwaarde is wel dat de huurovereenkomst is afgesloten voor de enige woning en dat het hoofdverblijfadres zich in het Brussels gewest bevindt.

Daarnaast wordt tot 31 augustus 2020 elke fysieke ontruiming van woningen verboden en wordt de uitvoering van alle gerechtelijke en administratieve beslissingen waarbij een huisuitzetting wordt bevolen automatisch geschorst.

Premie ter ondersteuning van internationale activiteiten

107. Zelfstandigen en kmo's kunnen een **premie van maximum 2.500 euro** aanvragen om bepaalde **kosten voor de voorbereiding of deelname aan een buitenlandse beurs- of handelsmissie te dekken**. De kosten moeten gemaakt zijn vóór de lockdown van start ging (d.w.z. vóór 19 maart 2020). Alleen kosten waarvoor de onderneming geen vergoeding heeft gekregen worden in aanmerking genomen.

Steun voor economische expansie: versnelde behandeling

108. De **verwerking, vastlegging en vereffening van de steun voor economische expansie** (subsidiedossiers geanalyseerd door Brussel Economie en Werkgelegenheid) zal worden **versneld**, ongeacht de sector waarvoor de steun wordt verleend. Deze maatregel was al eerder voor de sectoren horeca, toerisme, cultuur en evenementen genomen.

3.3 Uitstel van belastingen en andere afdrachten aan overheden

109. De aanslagbiljetten voor de **onroerende voorheffing** worden **twee maanden** later (vanaf de zomer) door de administratie (Brussel Fiscaliteit) verstuurd.

Volgens de huidige procedure hebben Brusselaars twee maanden tijd om de onroerende voorheffing te betalen. Wanneer ze dit via een afbetalingsplan wensen te doen, kan dit over een langere periode worden gespreid. Beide betalingstermijnen zijn dus verlengd met twee maanden: tot vier maanden voor de normale procedure en gespreid over zes maanden voor wie een afbetalingsplan nodig heeft.

Ook de betaaltermijn (normaal twee maanden) van de **verkeersbelasting**, en in voorkomend geval, de belasting op **inverkeerstelling**, wordt met twee maanden verlengd. De maatregel geldt voor de aanslagbiljetten te verzenden tot en met 30 september 2020.

110. Een **moratorium op de kapitaalaflossing** van leningen wordt toegekend door **finance&invest.brussels** aan bedrijven van de getroffen sectoren.

3.4 Waarborgen en betalingsuitstel leningen en kredieten

111. Via het **Brussels waarborgfonds** worden de cashflows van getroffen bedrijven ondersteund door **overheidsgaranties op bankleningen** toe te kennen. Het gaat over een totaal bedrag van 20 miljoen euro.

112. **Finance&invest.brussels wordt geherkapitaliseerd** met 160 miljoen euro, waarvan minstens 52,8 door privé-investeerders.

113. Hub.brussels voorziet een versterkte **begeleiding van bedrijven in moeilijkheden** in samenwerking met het Centrum voor Ondernemingen in Moeilijkheden (COM). Deze dienst richt zich tot bedrijven waarvan de activiteit wordt beïnvloed door het coronavirus en die specifiek

ondersteuning willen in een van de volgende domeinen: detailhandel, audiovisuele sector, hospitality (toerisme, evenementen en cultuur), ICT (informatie- en communicatietechnologieën), lifetech, kringloopeconomie, duurzaam bouwen, sociaal ondernemerschap.

114. Met de **proxi-lening** wil de Brusselse regering het spaargeld van burgers mobiliseren voor de **financiering van kmo's via een belastingkrediet** op een of meer leningen die door een Brusselaar aan een kmo worden verstrekt. Dit systeem maakt het mogelijk om het eigen vermogen van de ondernemingen op korte termijn te versterken. In Vlaanderen is dit systeem gekend als de winwin-lening.

Kmo's kunnen profiteren van een lening tegen een verlaagd tarief met een vaste looptijd van 5 of 8 jaar en een maximumbedrag van 250.000 euro (in 2020 en 2021 wordt dit bedrag verhoogd tot 300.000 euro). Het tarief wordt later bij decreet vastgesteld maar zal identiek zijn aan het tarief van toepassing in Vlaanderen en Wallonië (tussen 0,875 % en 1,75 %). Kredietverleners zullen tot 50.000 euro per bedrijf per boekjaar kunnen investeren (in 2020 en 2021 wordt dit bedrag verhoogd tot 75.000 euro). Zij kunnen profiteren van een belastingkrediet van 4 % voor de eerste drie jaar en vervolgens van 2,5 % voor de resterende looptijd van de lening. Een waarborg, in geval van niet-terugbetaling door de kredietnemer, zal de kredietverstrekker in staat stellen 30 % van het verschuldigde bedrag te recupereren via één belastingkrediet.

115. BRUSOC, een filiaal van finance & invest.brussels, biedt een **nieuw overbruggingskrediet (Brusoc Recover) tot 15.000 euro** aan voor zelfstandigen, zeer kleine ondernemingen en organisaties van de sociale economie. Recover is een noodlening die bijdraagt aan het verminderen van cashflow-spanningen en de herstart en ontwikkeling van de economische activiteit na de huidige crisis (terugbetaalbaar over maximum 3 jaar, vaste rentevoet van 1,75 %). De lening moet toegewezen worden aan het herstel van het werkkapitaal, het aankopen van voorraden of de verrichten van achterstallige betalingen.

116. Voor **microkredietorganisaties** worden **leningen met een verlaagd tarief aangeboden**. Het doel is om het werkkapitaal van micro-ondernemingen te versterken.

117. Er worden **gunstige leningen aangeboden aan coöperatieve ondernemingen en ondernemers** via de Brusselse werkgelegenheidscoöperaties SMartCoop, ISIS-DiES, BRUCOOP, SATICOOP en RCoop. Deze leningen bedragen maximaal 25.000 euro. Ze worden toegekend tegen een maximale rentevoet van 1 % en voor een periode van maximaal vijf jaar. De ondernemer zal zijn kredietaanvraag rechtstreeks moeten indienen bij de coöperatie waarvan hij lid is. De regeling zal vanaf medio juni van kracht zijn.

Het doel is om ondernemers te steunen die hun activiteit binnen een arbeidscoöperatie uit te oefenen, aangezien deze keuze tot gevolg heeft dat zij worden uitgesloten van de eenmalige hinderspremie (4.000 euro) en de compensatiepremie (2.000 euro) die door de Brusselse regering zijn vastgesteld. Voor deze premies is een eigen ondernemingsnummer nodig, terwijl de ondernemers van een arbeidscoöperatie steeds gebruik maken van het unieke ondernemingsnummer van de coöperatie.

3.5 Sectorale maatregelen

118. **Finance&invest.brussels** krijgt de opdracht om **leningen aan een verlaagde interestvoet** toe te kennen aan de kernleveranciers van de horecasector en horekazaken met meer dan vijftig werknemers. Finance&invest.brussels maakt een bedrag van 40 miljoen euro vrij om de horeca-sector te ondersteunen (bijkomend op de herkapitalisering van 160 miljoen, zie supra).

119. Voor 2020 wordt **afgezien van de belasting** op de exploitatie van **taxi's** of van voertuigen met chauffeur. Bovendien wordt ontvangen exploitanten van het bezoldigd personenvervoer (taxisector) een eenmalig **premie van 3.000 euro**.

120. Voor de eerste semester van 2020 wordt afgezien van de **Citytax** (belasting op hotels).

121. De bedrijven van de **sociale inschakelingseconomie en dienstenchequesector**, die geen aanspraak kunnen maken op economische steunmaatregelen, kunnen een beroep doen op een eenmalige premie van 4.000 euro.

Erkende dienstenchequebedrijven die hun werknemers in de periode van 18 maart tot en met 30 april 2020 in tijdelijke werkloosheid plaatsten als gevolg van COVID-19-maatregelen krijgen een financiële ondersteuning van 2,50 euro bruto extra, per aangegeven uur tijdelijke werkloosheid. Daarnaast wordt het bedrag van de gewestelijke tussenkomst met 2 euro per dienstencheque verhoogd (voor de periode van 18 maart tot en met 30 april 2020). De geldigheid van de dienstencheques in omloop tot en met 31 maart 2020, evenals de dienstencheques uitgegeven in maart en april wordt verlengd met drie maanden.

122. De **cultuur en evenementensector** behouden hun subsidies voor weggevalen evenementen tussen 1 maart en 30 april 2020.

Voor afgelaste evenementen geeft de Regering toelating om deze subsidie te gebruiken om de facturen voor de reeds aangegane en niet annuleerbare uitgaven voor het evenement te vereffenen. Voor evenementen uitgesteld naar een later tijdstip in 2020 blijft de toegekende subsidie bestaan zonder dat het subsidiebesluit en het toegekende bedrag gewijzigd worden.

123. De Brusselse Regering voorziet samen met Franse en Vlaamse gemeenschapscommissie een **fonds** van 8,4 miljoen euro om de **Brusselse cultuursector** te ondersteunen. Van dat bedrag is het grootste deel, zo'n 5 miljoen euro, bestemd voor cultuurwerkers die inkomensverlies lijden door de crisis en vaak niet in aanmerking komen voor maatregelen als tijdelijke werkloosheid. De steun bedraagt maximaal 1.500 euro per persoon.

Ook kan elke culturele en creatieve organisatie die getroffen wordt door de coronacrisis aanspraak maken op een eenmalige premie van 2.000 euro.

124. Voor **Sport, Gelijke Kansen en Sociale Cohesie**: indien voor een afgeschaft evenement kosten zijn aangegaan die niet teruggedraaid kunnen worden, hoeft de organisatie de subsidie niet terug te betalen. Als het evenement wordt uitgesteld naar een latere datum hoeft geen nieuwe aanvraagprocedure voor een subsidie opgestart te worden en wordt de analyse van de verantwoordingstukken versoepeld.

125. De **inwerkingtreding van de lage-emissiezone boetes** wordt uitgesteld tot de eerste dag na de einddatum van de maatregelen genomen door de federale overheid ter bestrijding van COVID-19.

126. De **overschrijdingen van de geluidsnormen** voor luchtvrachtvervoer die worden vastgesteld in het kader van de COVID-19-gezondheids crisis worden tijdelijk **gedepenaliseerd**. Elke overschrijding tijdens de COVID-19-crisis van de in het besluit vastgestelde normen door vluchten die geen verband houden met het beheer van de crisis zal dus ook in de toekomst worden geregistreerd en gesanctioneerd. Bovendien is deze tijdelijke depenalisering niet van toepassing op overtredingen uit het verleden die vóór 16 maart 2020 werden vastgesteld.

127. De Brusselse Regering heeft beslist om het huidige systeem van **subsiëring van zonnepanelen** tot 1 januari 2021 te behouden. Tegen 1 september 2020 moet de Brusselse energieregulator Brugel de nieuwe voorwaarden bekendmaken.

128. De Brusselse Regering maakt 33 miljoen euro vrij voor **OCMW's** om de sociale en gezondheidseffecten van de crisis te beperken. Dit bedrag wordt gebruikt om extra personeel in dienst te nemen, nieuwe sociale steun te verlenen en diensten voor kwetsbare groepen te ontwikkelen.

129. **Opvangcentra en maneges** worden ondersteund met een eenmalige premie van 1.500 tot 3.000 euro voor de opvangcentra en 100 euro per paard voor de maneges.

130. **Landbouwbedrijven** krijgen een **premie van 3.000 euro**.